

Spanyolország

A

Oktatásügy

B

A munka világa

C

Társadalombiztosítás / létfenntartás

D

Intézmények / tanácsadói szolgálat

E

Lexikon

Forrás: SPANIEN Bundesanstalt für Arbeit (Nürnberg) W. Bertelsmann Verlag GmbH&Co.KG. Bielefeld

A fordítás a Csongrád Megyei Munkaügyi Központ Nemzeti Pályainformációs Központja (Szeged) gondozásában készült.

Szeged
2002

Oktatásügy
Spanyolország

A

Az oktatásügy áttekintése

Spanyolországban a teljes oktatási rendszer az 1990-ben elfogadott oktatási törvény (LOGSE) alapján átszervezésre került.

Az illetékességek az oktatás területén részben az állam, másrészt azoknak az autonóm területeknek a hatáskörébe tartozik, amelyek az oktatásügy területén „teljes kompetenciával” rendelkeznek. Az oktatásügy központi igazgatását az Oktatás- és Tudományos Minisztérium (*Ministerio de Educación y Ciencia – MEC*) végzi.

Előiskolai nevelés

Az előiskolai nevelés (*Educación Infantil*) két szinten történik: 0-tól 3 éves korig és 3-tól 6 éves korig.

Alapfokú képzés

A spanyol gyermekek számára 6 éves korban kezdődik meg a tankötelezettség, ekkor veszi kezdetét az alapfokú iskolába (*Educación Primaria*) járás, amely háromszor két éves szintekre tagozódik. A tanterv ismeret- és tapasztalat közlő témákat ölel fel: pl. a nyelvet és irodalmat, a matematikát, a természetismeretet, a társadalmi- és kulturális környezettel kapcsolatos témákat, valamint a művészeti nevelést és a hittant. Az idegen nyelv oktatását a gyermekek 8 éves korától kezdik meg.

Középfokú oktatás

A középfokú oktatás, illetve képzés (*Educación Secundaria Obligatoria*) 12 éves korban kezdődik, és 16 éves korban fejeződik be. Az első két évben a tananyag valamennyi tanuló számára közel azonos. A két utolsó évben válik a tanterv mind komplexebbé, és mind nagyobb mértékben adódnak választási lehetőségek az egyes szakterületek, illetve szaktárgyak között. A középfokú oktatás, illetve képzés alapszintjének befejezéseként a tanulók bizonyítványt kapnak, amely lehetővé teszi a továbbtanulást a *Bachillerato* szinten, valamint a specifikus szakképzés különböző területein.

Bachillerato

Ez az iskolai fokozat a német iskolarendszer felső középfokú képzésének felel meg. A kétéves *Bachillerato* eredményes teljesítése jelenti az előfeltételt az egyetemi, illetve más felsőszintű szakmai képzés folytatásához. A felső középfokú oktatás, illetve képzés ezen szintjén közös kulcstantárgyakat oktatnak, - így a spanyol nyelvet és irodalmat (és adott esetben az autonóm terület nyelvét és irodalmát) idegen nyelvet, történelmet és filozófiát.

Emellett adott a lehetőség négy szakirány (*Modalidades*) között választani: ezek a technika, a szellem- és társadalomtudományok, a természettudományok és az egészségügy, valamint a művészet. Valamennyi szakirány lehetővé teszi az egyetemi továbbtanulást, elsősorban meghatározott tanulmányi irányokban, de módot nyújt a középfokon választott szak területén felsőbb szintű továbbtanuláshoz is.

Szakképzés

Már a középfokú oktatás alsó szintjén (még a tankötelezettségen belül) a tanulók általános – szakmai képzésben (*Formación Profesional de Base*) részesülnek. Ez az oktatás magába foglalja a különböző szakirányú technikai ismeretek átadása mellett a szociális és termelési környezet tartalmi elemeinek feldolgozását is; nemkülönben lehetővé teszi különböző szaktárgyak választását, továbbá a szakmai tevékenységhez szükséges felkészítést, tapasztalatgyűjtést. A tanulókat emellett tájékoztatni kell a különböző szakmákról és a munka világának legfontosabb kérdéseiről. A speciális szakmai képzés egy középszintű (*Formación Profesional Medio*) és egy felsőbb szintű (*Formación Profesional Superior*) felkészítés formájában történik. Az egyes szakmák, illetve szakterületek körén belül számos képzési és gyakorlati lehetőséget kínálnak a tanulóknak.

Spanyolországban – Németországtól eltérően – nem működik egy kiépített duális szakképzési rendszer. A (állami) szakképző központok olyan képzési irányokat kínálnak, amelyek erősen kötődnek a regionális, illetve az aktuális igényekhez. A képzés új elemeként egy-egy kurzus keretében 200 gyakorló órát kell valamely üzemben teljesíteni. A képzés fontos törekvéseként a korábban nagyobb mértékben elmélet – orientált képzés helyett mind nagyobb teret kívánnak biztosítani a felkészítés gyakorlathoz kötött elemeinek. A felsőbb szintű szakmai képzés záróbizonyítványa feljogosítja annak tulajdonosát a választott szakterület szerinti egyetemi továbbtanulásra.

Spanyolországban explicit módon nincs eltérés a szakmai alap- és továbbképzés között. Ugyanakkor bizonyos elhatárolás lehetséges a fentiekben bemutatott szabályozott vagy iskolai képzés, valamint a nem szabályozott szakképzés között. Adott körülmények között ez utóbbi formát lehet a továbbképzés fogalmával körülírni. Adottak például olyan kurzuskínálatok, amelyek egy meghatározott munkahelyre irányulnak (*Formación ocupacional*). Ebben az esetben a vállalkozó és a résztvevő fiatal között a szakképzésre irányuló szakképzési – vagy gyakorlati - szerződés megkötésére kerül sor, amelyet a Nemzeti Foglalkoztatási Intézet (*Instituto Nacional de Empleo – INEM*) regisztrál. Ezek a kurzusok normális esetben három hónaposak, de akár három évre is meghosszabbíthatóak. Ezeken a kurzusokon olyan személyek is tanulhatnak, akik nem rendelkeznek (iskolai) szakmai alapképzéssel. A nagyobb vállalkozások saját képzési központtal rendelkeznek. Az ott felkínált kurzusok természetesen a vállalkozás szakemberképzési igényeinek kielégítésére irányulnak. A tanfolyamok néhány órától egy hónapig is tarthatnak.

Oktatásügy

Spanyolország

Azoknak a munkanélküli fiataloknak, akik az általános alapképzettséggel nem rendelkeznek, a Nemzeti Foglalkoztatási Intézet (INEM) a hiányok pótlásához külön oktatási programot kínál. A kurzusok 43 szakterületet fognak át, és a gyakorlatban hat hónapig tartanak. Az oktatási- képzési tervet, a tananyagok tartalmát, az időbeosztást, valamint a felelős gyakorlatvezető személyt az üzem határozza meg. A tanfolyam befejezését követően a résztvevő igazolást kap az elsajátított ismeretekről, készségekről. Az un. műhelyiskolák (*Escuelas – Taller*) és a kézművesek oktatási központjai (*Centros de Oficios*) speciális képzéseket kínálnak a munkába reintegrálódni szándékozó munkanélküli fiataloknak.

Valamennyi foglalkoztatott évente rendelkezik munkaszerződés szerint 150 órával továbbképzésének biztosításához. Ennek a szerződéses szabályozásnak a gyakorlati megvalósítása ugyanakkor attól is függ, hogy milyen mértékben állnak rendelkezésre állami támogatási eszközök a szakma melletti továbbképzésnek ehhez a formájához.

Az egyetemre jutást a fiatalok többsége az általános középfokú képzés útján (a felső középfokú iskola elvégzésének záróbizonyítványával) igyekszik biztosítani. Fennáll ugyanakkor a lehetőség a szakképző iskolák felső tagozatának befejezése után is felsőoktatási tanulmányok megkezdéséhez. Azoknak a németeknek (és más külföldieknek), akik tanulmányaikat Spanyolországban kívánják folytatni, érettségi, illetve szakfőiskolai bizonyítványukat a Spanyol Oktatási és Tudományos Minisztériummal el kell ismertetni. A minisztérium részéről kiadott tanulmányokra bocsátási hozzájárulás birtokában lehet a jelöltnek a felvételi vizsgára bejelentkeznie. A felvételi vizsga szinte minden továbbtanulni szándékozó számára kötelező. A felvételhez az átfogó nyelvismeret alapvető előfeltétel.

A spanyol egyetemi - és főiskolai tanulmányok teljesen eltérőek a németországitól. A képzésben alapvetően három *Ciclos*-t (szakaszt) lehet megkülönböztetni. A *Primer Ciclo* után, amely három évig tart és szakmai alapismereteket nyújt, a fiatal számára adott a lehetőség a szakma gyakorlásának megkezdéséhez a munka világában. Ezt a rövid studiumot 2-3 éves *Segundo Ciclo* keretében lehet folytatni, amely a spanyol hosszú studiumot képezi. Ez a tanulmányi szakasz az elmélyítés és a specializálódás lehetőségét nyújtja a választott területen, és egyidejűleg felkészít az oktatói és kutatói tevékenységre. A harmadik tanulmányi szakasz (*Tercer Ciclo*) elvezet a doktori cím megszerzéséhez. Ennek keretében a jelölteknek doktorandusz kurzusokat kell látogatniuk, és el kell készíteniök egy disszertációt.

A tanév mindig október elején kezdődik, és június derekáig tart. A tanév általában szemeszterekre tagozódik. A tanulmány felépítése számos részletében rögzített, és nagymértékben hasonlít egy német felsőiskola tantervi struktúrájához. Meghatározott kötelező kurzusok (*Asignaturas obligatorias*) valamennyi hallgató számára minden felsőoktatási intézményben kötelezőek. A kötelezően választható kurzusokról (*Asignaturas optativas*) és a szabadon választható kurzusokról (*Asignaturas libres*) az egyetemek maguk döntenek. A felkínált foglalkozásokat az un. *Clases* formában tartják. Ezek heti háromszor egy óras foglalkozást jelentenek, és a német előadásokhoz hasonlóan szakmai áttekintést adnak az adott szaktárgyról. A studium időtartamától és szakiránytól függően különböző fokozatok odaítélésre kerül sor, például *Ingeniero Técnico, Arquitecto Técnico, Diplomado* és *Doctor*.

Oktatásügy Spanyolország

A továbbtanulni szándékozók Spanyolországban a felsőoktatási intézmények széles köréből választhatnak. Tanulmányokat privát és egyházi felsőoktatási intézményben is lehet folytatni. További intézménytípusok az *Escuelas Técnicas de Grado Medio* (mérnök szakiskolák), az *Escuelas Universitarias* (hároméves képzés után konkrét szakmai végzettséget nyújtó intézmények), a *Colegios Universitarios* (csak *Primer Ciclo*) és az *Escuelas Profesionales Universitarias* (szakképző egyetemek, főiskolák).

Egyébként aki eldönti, hogy valamely spanyol egyetemen vagy főiskolán akarja tanulmányait folytatni, és úgy gondolja, hogy rendelkezik a szükséges spanyol nyelvismerettel, annak azt is pontosan végig kell gondolnia, hogy választott szakterületét melyik egyetemi, főiskolai székhelyen találja meg. Katalóniában például az oktatás – képzés 50 – 80 %-át a *Catalá* regionális nyelven kínálják. Az itteni tanuláshoz ezért a katalán nyelv legalábbis passzív ismerete előfeltétel. Ugyanígy Galiciában is ajánlatos a *Galego* – ismeret a tanulmányok elvégzéséhez. Pontos felvilágosítást mindenkor a konkrét egyetemek nyújtanak.

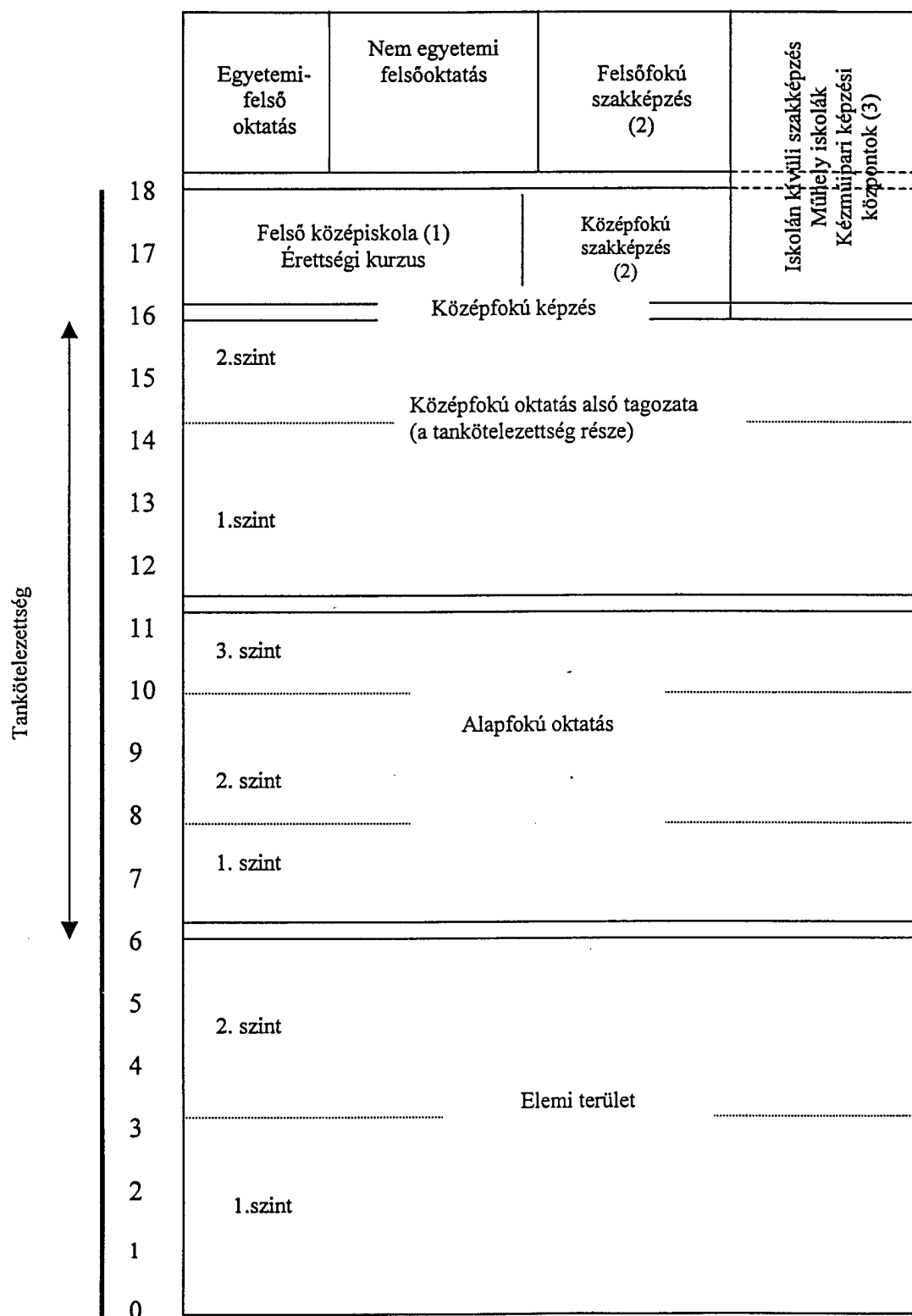
Tartalomjegyzék

Az oktatási rendszer grafikus ábrázolása.....	9
Iskolarendszer	
Előiskola, alap- és középfokú oktatás.....	11
Az iskolaügy igazgatása és finanszírozása.....	21
Szakképzés / szakmai képzés	
Iskolán kívüli szakképzés.....	25
Műhely-iskolák, és kézműipari képző központok	27
Az EUROPASS	29
A spanyol szakképzés általános áttekintése	31
Speciális képzések Spanyolországban	35
Felsőoktatási rendszer	
Egyetemi, főiskolai székhelyek	37
Áttekintés a tanulmányi kínálatokról	39
A felsőoktatási rendszer	51
Tanulmányokra bocsátási előfeltételek és felvételi eljárás	57
Tandíjak	62
Külföldi tanulmányi: ösztöndíjak	63
A Zaragóza Egyetem képe Napos tanulmányi hetek	64
Tanulmányok Spanyolországban	66
A BAFÖG – reform (Szövetségi Szakképzéstámogatási Törvény)	68

Szakmai továbbképzés

A továbbképzés definíciója	69
Továbbképzési alapítvány (FORCEM)	70
Távoktatás felnőttek számára	71
Üzemi továbbképzés Európában	72

Az oktatási rendszer grafikus ábrázolása

Oktatásügy

Spanyolország

- (1) Érettségire (*Bachillerato*) felkészítés a középfokú oktatás felső szintjén (felső középiskolai érettségi kurzus) általános és a továbbtanulásra irányuló képzéssel. A vizsga egyetemi, főiskolai továbbtanulásra, valamint a munkaerőpiaca elhelyezkedésre egyaránt jogosít.
- (2) A szakképzés keretében a közép- és felsőbb szinten folytatott tanulmányok a szakmai minősítő záróvizsga lehetőségét kínálják. A középfokú szakképzés felső szintjén szerzett érettségi bizonyítvány szakmai felsőoktatási tanulmányokra jogosít.
- (3) A szakképzés különböző formái a 16-25 éves fiatalok számára nyújtanak képzési lehetőséget. Az iskolán kívüli szakképzési programok (*Formacion profesional ocupacional – FPO*) 800 órás felkészítést nyújtanak, a képzés a tanműhely – iskolákban (*escuelas taller*) egytől három évig tart, a kézműipari szakképzési központok (*casas de oficios*) 6-12 hónapos tanfolyamokat kínálnak.

..... = egy képzési szint, illetve egy tanfolyam kezdete / vége

= egy képzési szint, illetve egy tanfolyam lehetséges kezdete / vége

Oktatásügy

Spanyolország

*Előiskola, alap- és középfok,
igazgatás- és finanszírozás az
iskolaügyben*

Iskolarendszer

A spanyol oktatási rendszer általános újraszervezését meghatározó törvény (L.O.G.S.E.) 1990-ben a spanyol kormány feladatává tette a szükséges irányelvek rögzítését az alapvető nevelési célok kerettantervei számára (oktatási tartalom, követelmények, értékelési mércék, stb.) annak érdekében, hogy valamennyi tanuló számára biztosítsa a megfelelő képzettségek országos szintű egyenértékűségét, illetve egységes elismerését. Az alapképzés oktatási tartalmát tekintve az autonóm régiók esetében a saját hivatali nyelvüket (Baleári Szigetek, Katalonia, Valencia, Galicia és Baszk-Föld) részarányosan az 55 %-nál, és minden más régióban az összes óraszámok a 65 %-nál nem lehet túllépni.

Az illetékes hatóságok kötelező feladata a kormányzati előírások figyelembevételével a tanterveket valamennyi tanulmányi fokon és szakirányban elkészíteni.

(....)

Előiskolai nevelés *(Educación Infantil)*

Az előiskolai nevelés két szakaszban valósul meg, az első a gyermek három éves koráig tart, a második a 3 éves kortól 6 éves korig. Az állami intézmények igénybevétele ebben a nevelési szakaszban önkéntes és ingyenes, és a hatóságok feladata az intézményt igénybevevők számára elegendő férőhely biztosítása. Az előiskola alsó tagozatán maximum 20 gyermek tarthat egy csoporthoz, a felső tagozaton maximum 25. A gyermekekkel főiskolát végzett óvónő (*Maestro Especialista en Educación Infantil*), illetve az iskola első szintjén képzett nevelő (*Técnico Superior de Educación Infantil*) foglalkozik.

Alapfokú / elemi iskola *(Educación Primaria)*

Ezt az iskolai szintet három, egyenként két évig tartó szintre / szakaszra osztják. A tanítás tartalmát a kötelező tantárgyak katalógusa rögzíti, amely meghatározott formában egymásra épülve egy átfogó általános oktatás alapját biztosítja.

Az egyik legnagyobb jelentőségű újítás a reform keretében egy idegen nyelv tanításának bevezetése a második iskolai ciklusban (tehát 8 éves korban). (.....) Egy osztály maximális létszáma 15 tanuló lehet.

Az Oktatási- és Tudományos Minisztérium az illetékességi területén a következőkben bemutatott tantárgyi szervezeti modellt alakította ki, amely a tantárgyak katalógusát és a heti óraszámot tartalmazza.

Elemi / alapfokú szint, szervezeti modell az Oktatási- és Tudományos Minisztérium területéhez tartozó iskolákban

Oktatott tárgyak	Heti óraszám az egyes ciklusokban		
	1.	2.	3.
Közösségismeret	5	4	4
Művészeti nevelés	3	3	3
Sport	3	3	3
Spanyol nyelv és irodalom	6	4	4
Matematika	4	4	4
Hittan / szabadfoglalkozás	1,5	1,5	1,5
Szünet	2,5	2,5	2,5
Összes heti óraszám	25	25	25

Ameddig lehetséges, egy osztály tanulóit az egyes iskolai ciklusokban ugyanaz a pedagógus tanítja. Ennek megfelelően valamennyi osztályt egy tanító vezet, és mellette szaktanárok oktatják a zenét (a művészeti nevelésen belül), a sportot, az idegen nyelvet és adott esetben a hittant.

A tanuló az alapfokú szint ideje alatt eredeti osztályában marad. Az a tanuló, aki a ciklus végén nem tud megfelelő teljesítményt nyújtani, osztályt ismétel. A tankötelezettség ideje alatt ezt az ismétlési lehetőséget két alkalommal lehet igénybe venni.

Kötelező középfokú oktatás – alsó középfok (*Educación Secundaria Obligatoria – E.S.O.*)

Az alsó középfokú oktatás kettő, egyenként kétéves időtartamú ciklusban történik, és feladata az alapfokú szinten elsajátított ismeretek elmélyítése. Az alapfokú középiskola eredményes befejezésével válik teljesítetté a tankötelezettség.

Az oktatási reform keretében az egyes osztályok létszámát 30 tanulóban maximálták. Emellett megszervezésre kerültek a pedagógiai tanácsadó szervezetek, amelyekhez minden iskolában két – három olyan tanár kerül alkalmazásra, akiknek kizárólagos feladatuk a tanulási problémákkal küzdő gyermekek segítése és – amennyiben szükséges – az oktatott tananyag hozzáigazítása a konkrét tanuló képességeihez és adottságaihoz. Az alsó középfokú iskola eredményes befejezésével a tanuló megkapja a *Titulo de Graduado en Educación Secundaria* végzettséget.

Az alsó középfokú iskola **kötelező tantárgyai** a következők:

- a) természettudományok,
- b) társadalomtudományok, földrajz, történelem,
- c) sport,
- d) művészeti nevelés és kézimunka,
- e) spanyol nyelv és irodalom, az adott régió nyelve és irodalma,
- f) egy idegen nyelv,
- g) matematika,
- h) zene,
- i) technológia.

A következő táblázat az Oktatási- és Tudományos Minisztériumhoz tartozó iskoláknak azt a tantervét mutatja be, amelyből az egyes tantárgyakat és a heti óraszámokat biztosítani kell.

Oktatásügy

Spanyolország

Alsó középfokú oktatás az Oktatási- és Tudományos Minisztérium illetékességi területéhez tartozó iskolák szervezeti modellje

Második ciklus	3.tanév heti óraszám	4.tanév heti óraszám
Spanyol nyelv és irodalom	3	3
Idegen nyelv	3	3
Matematika	3	3
Társadalomtudományok, történelem, földrajz	3	5 ¹⁾
Sport	2	2
Természettudományok	4	3 ²⁾
Művészeti nevelés és kézimunka	2	3 ²⁾
Technológia	3	3 ²⁾
Zene	2	3 ²⁾
Választható tantárgy	2 ³⁾	2 ³⁾
Hittan / szabadfoglalkozás	2	1
Tutorium (osztályfőnöki óra)	1	1
Összes óraszám	30	30

- 1) Beleértve „hit- és erkölcsstan / etika”
- 2) A tanuló a négy megjelölt tantárgy közül kettőt választhat
- 3) Választható tárgyak
 - egy második idegen nyelv (a teljes ciklus alatt)
 - klasszikus kultúra (legkevesebb egy tanév a 2.ciklus keretében)
 - egy szakmára felkészítő tárgy (a 2.iskolai ciklusban)

A Baleári – szigeteken emellett a katalán nyelv- és irodalom is választható.

Az egyes oktatott tantárgyak minimális óraszama egész Spanyolország számára egységesen meghatározott. Ugyanakkor az oktatási illetékességgel rendelkező régiók, valamint az Oktatási- és Tudományos Minisztérium nem járul hozzá ahhoz, hogy az előirt kereteken belül az oktatási kínálatot bővítsék. Ezen kívül az egyes iskolák rendelkeznek olyan meghatározott órásszámmal, amelyet maguk használhatnak fel, ugyanakkor a teljes heti órásszámot az első ciklusban 27, a második ciklusban 30 fölé nem lehet emelni. A választható tantárgyak részaránya az alsó középfokú oktatás kezdetén 10 %, és ez a tanulmányok befejezéséig 30 %-ra emelkedhet.

A választható tárgyak oktatásához a minisztérium és az autonóm régiók kerettanterveket dolgoznak ki. Egyéb, az ezekben a tantervekben nem szereplő választható tantárgyak oktatását az iskola kezdeményezése alapján előzetesen kell az illetékes hatósággal engedélyeztetni.

Az alsó középfokú oktatásban a tanulók az általános tantárgyak mellett szakmai alapismereteket is elsajátítanak.

Felső középfok (*Bachillerato*)

A két tanévet magába foglaló felső középfokú oktatás nem része a tankötelezettségnek. A tanulók a következő szakirányok közül választhatnak:

- a) művészet,
- b) természettudományok és egészségügyi ismeretek,
- c) humán- és társadalomtudományok,
- d) technológia

A tanterv a szakirányt átfogó kötelező tárgyakra, szakirány-specifikus kötelező tárgyakra és választható tárgyakra oszlik.

Felső középfokú oktatás
Az Oktatási- és Tudományos Minisztérium illetékességi területéhez tartozó iskolák
szervezeti modellje

	Első tanév	Heti óraszám	Második tanév	Heti óraszám
Átfogó tantárgyak	Sport	2	Történelem	3
	Spanyol nyelv és irodalom I.	3	Spanyol nyelv és irodalom II.	3
	Filozófia	3	Idegen nyelv II.	3
	Idegennyelv I	3	Hittan / szabad foglalkozás	1
	Hittan / szabad foglalkozás	1		
Speciális tantárgyak	Három tantárgy	4 ¹⁾	Három tantárgy	4 ¹⁾
Köt. vál.tantárgyak	Egy tantárgy	4	Kettő tantárgy	4 ¹⁾
Osztályfőnöki		1		
Összesen		29		30
1) Oktatott tantárgy szerint				

A szakirányt átfogó szaktárgyakhoz a következők tartoznak:

- a) sport,
- b) filozófia,
- c) történelem,
- d) spanyol nyelv- és irodalom, az adott autonóm régió nyelve és irodalma,
- e) egy idegen nyelv

Meghatározott oktatási egységet az iskolának valamennyi szakirányban kötelező felkínálni, a tanulók azonban ezek közül szabadon választhatnak. Ezen kívül a kötelezően választható olyan tantárgyak egész sora áll rendelkezésre, amelyek a választott szakirány fajtája szerint alakulnak.

Emellett valamennyi program keretében olyan választható tantárgyakat is felkínálnak, amelyek az összes szaktárgyak arányát a második tanévben még bővítik. Amennyiben valamelyik képzési programban meghatározott választható tantárgyat nem tudnak felkínálni, akkor a tanuló számára lehetőséget kell biztosítani ahhoz, hogy ezt a tárgyat egy másik program keretében tanulja.

Az előző táblázat azoknak a heti óraszámoknak az áttekintését adja, amelyek az Oktatási- és Tudományos Minisztérium illetékességi területén a felső középfok egyes tantárgycsoportjaihoz tartoznak.

Választható tantárgyként a következőket lehet felkínálni:

- függetlenül a választott szakiránytól:
 - egy második idegen nyelv,
 - zene,
 - természettudományok, technológia- és társadalom – ismeretek,
 - információs és kommunikációs technológia;
- az adott szakiránytól függően: a következő áttekintésben a felső középfok szakirányaira vonatkozóan felsorolt választható tárgyak;
- azok az ágazatspecifikus tantárgyak, amelyeket a kerettanterv nem tartalmaz, és olyan tantárgyak, amelyek egy másik szakirányhoz sorolhatók.

A felső középfok eredményes befejezését követően a *Bachiller* minősítést képzési ágazattól függetlenül lehet megszerezni; a választott szakirányok a bizonyítványban kerülnek felsorolásra. A felvételi korlátozásokkal érintett szakokon a tanulmányi helyek betöltése után azok a tanulók, akik a megcélzott tanulmányoknak megfelelő szakirányt abszolválták (és rendelkeznek a felsőoktatási intézmény eredményes felvételi vizsgájával), előnyt élveznek.

Ez érvényes azoknak az abszolvenseknek az esetében is, akik valamely felsőbb szintű szakképző iskolában kívánnak továbbtanulni. Itt is elsősorban azokat a tanulókat veszik fel, akik a tervbevetett képzési iránynak megfelelő szakirány tantárgyait tanulták.

A felső középfokú iskolák képzési irányai (egyetemi felkészítéssel és a közép- és felsős szintű szakképzésre előkészítéssel)

Művészet	Természettudományok és egészségügy
<p>1.tanév</p> <ul style="list-style-type: none"> • művészi rajz I • műszaki rajz • térismeret, tértan 	<p>1.tanév</p> <ul style="list-style-type: none"> • matematika I • fizika és kémia • biológia és geológia
<p>2.tanév</p> <p>1.opció (választás) <i>ábrázoló művészetek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • művészi rajz II • művészettörténet • grafika- plasztikai kifejezési technikák <p>2.opció <i>alkalmazott művészetek és forma tervezés</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • művészi rajz II • művészettörténet • formatervezés (Design és a képtervezés) alapjai <p>Választható szakok</p> <ul style="list-style-type: none"> • művészi alkotások • formamatematika • térismeret, tértan II • a műszaki grafikai ábrázolási módok elmélyítése 	<p>2.tanév</p> <p>1.opció <i>természettudományok és mérnöki ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • matematika II • fizika • műszaki rajz vagy biológia <p>2.opció <i>egészségügy</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • környezettan vagy matematika II • kémia • biológia <p>Választható szakok</p> <ul style="list-style-type: none"> • geológia • közgazdaságtudományok • fizika, kémia

Humán- és társadalomtudományok	Technológia
<p>1.tanév 1.opció: (választás) <i>Humán tudományok</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • újabbkori történelem • latin I • görög <p>2.opció: <i>Társadalomtudományok</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • újabbkori történelem • társadalomtudományi matematika • közgazdaság-tudományok 	<p>1.tanév</p> <ul style="list-style-type: none"> • matematika • fizika és kémia • üzemi technológia I
<p>2.tanév 1.opció: (választás) <i>Társadalomtudományok</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • latin II • filozófiatörténet • művészettörténet <p>2.opció: <i>Társadalomtudományok: földrajz és történelem¹⁾</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • földrajz • művészettörténet • filozófiatörténet <p>3.opció: <i>Társadalomtudományok: Menedzsment és igazgatás</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • társadalomtudományi matematika • földrajz • üzem- és népgazdaságtan <p>Választható tárgyak</p> <ul style="list-style-type: none"> • görög II • spanyol irodalom • pszichológia • latin I-II • társadalomtudományi matematika I-II 	<p>2.tanév 1.opció: (választás) <i>Természettudományok és mérnöktudományok</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • matematika II • fizika • műszaki rajz <p>2.opció: <i>Üzemtechnológia¹⁾</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • üzem-technológia II • elektronika • mechanika <p>Választható tárgyak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kémia • műszaki rajz • üzemtechnológia II
<p>1.) Azoknak a tanulóknak, akik ezt a lehetőséget választották és egyetemen kívánnak továbbtanulni, a választott studiumok szakirányának megfelelően választható tárgyként a latin II-t vagy a társadalomtudományi matematika II-t kell tanulniuk.</p>	<p>1.) Azoknak a tanulóknak, akik ezt a lehetőséget választották és egyetemen kívánnak továbbtanulni, a választott studiumok szakirányának megfelelően választható tantárgyként a matematika II-t vagy a fizikát kell tanulniuk.</p>

Gyógypedagógia nevelés

A gyógypedagógia tanítást igénylő tanulóknak – legyen a helyzetük átmeneti, vagy tartós jellegű – ugyanazokat a lehetőségeket kell biztosítani, mint a többi tanulónak annak érdekében, hogy a tankötelezettség teljesítése keretében nevelésük a törvényben rögzített nevelési célokat elérje. Elsődleges elvként kell kezelni azt a célt - amelyre az érintett tanuló beiskolázásánál is figyelni kell –, hogy valamennyi tanuló számára egyenértékű gondoskodást garantáljunk annak érdekében, hogy megfelelő általános képzésben részesüljön. Ezeknek a speciális tanítási igényeknek való megfelelés különlegesen képzett ismereteket és készségeket kíván azoktól a szakemberektől, akik az egymás munkájának kiegészítését biztosító csoportokban együttműködnek. A tanulók különleges figyelemmel kísérést igényelnek. A tanítási célokat hozzá kell igazítani a tanulók képességeihez, és a munka értékelése a tanév elején rögzített nevelési célokkal összhangban történik. Azoknak az iskoláknak, amelyekben a gyermekek normál és gyógypedagógia oktatásban egyaránt részesülnek, gyógypedagógiai tanárokat is foglalkoztatni kell. Ezeknek az iskoláknak a belső helyiségeit hozzá kell igazítani a speciális igényekhez. Azokat az osztályokat ugyanis, amelyekben egy vagy két gyógypedagógiai ellátást igénylő gyermeket tanítanak, kisebb létszámmal lehet oktatni, mint a többi osztályt.

Amennyiben az érintett gyermekek nem integrálhatóak az általános tanulói csoportokba, akkor nevelésükről a gyógypedagógiai iskoláknak kell gondoskodniok. Meghatározott körülmények figyelembe vételével kell megvizsgálni azt a helyzetet, amikor egy tanuló esetében az iskolaváltás igénye felmerül egy gyógypedagógiai iskola irányába.

(.....)

További, nem általánosan képző tanítási formák

Ezek a tanítási formák magukba foglalják egyrészt a művészeti ismeretek (zene, tánc, színháztudományok, ábrázolóművészetek és formatervezés), másrészt az idegen nyelvek elsajátítását.

Zene- és táncoktatás az alap- és a középfokú szinten

Miközben az alapfokú oktatásban a művészeti, múzsai nevelés egésze a művészeti nevelés tantárgyában összefoglaltan jelenik meg, a középfokú oktatásban a zenei és a művészeti tantárgyak egymástól függetlenül, különböző tartalmakkal és célokkal képezik az oktatás részét.

A tanulók igényei alapján az általánosan képző iskolákban biztosított a normál tanmenet mellett az egyidejű részvétel a tánc- és zenei oktatásban.

Oktatásügy

Spanyolország

A felső középfokú oktatás keretében bevezetésre került egy művészeti, műszai képzési irány, amely a képzési ágakat átfogó kötelező tantárgyak, és az ágazatspecifikus tantárgyak mellett lehetővé teszi különböző célú, szabadon választott tantárgyak tanulását is: ez a képzés egyrészt gyakorlatorientált műszaki, másrészt elméleti-, tudományos irányultságot biztosít. Mindkét képzési irány egyformán a felsőfokú továbbtanulás előkészítését szolgálja. Ez a képzés lehetővé teszi azt, hogy a tanuló egyidejűleg a szakmaspecifikus tantárgyakat és a kötelezően választható tantárgyakat egy konzervatóriumban, és a képzési irányokat átfogó tantárgyakat egy általánosan képző iskolában abszolválja. Ez az elv érvényesül a tánc- és a balettképzésben is. Több oktatási intézmény a saját keretei között valamennyi tantárgy oktatását tudja kínálni.

(.....)

Iskolaigazgatás

Az 1973-ban elfogadott alkotmány az iskolaigazgatás területén olyan széleskörű változások lehetőségét adta meg, amelyek Spanyolországban lehetővé tették az állami igazgatási feladatok végrehajtásának decentralizációját. Ebben a folyamatban különböző szinteket lehet rögzíteni: az állami iskolaigazgatás (Oktatási- és Tudományos Minisztérium), az autonóm régiók iskolaigazgatása, a helyi községi iskolaigazgatás, illetve azok a grémiumok, amelyek a különböző szintű igazgatásokat koordinálják és azok együttműködését támogatják.

Az állami iskolaigazgatás. Oktatási- és Tudományos Minisztérium (M.E.C.)

Az állami iskolaigazgatás azokat a funkciókat gyakorolja, amelyeket számára a spanyol Alkotmány 149.1.30 cikkelye meghatározott, és az oktatási kerettörvény (L.O.D.E.) konkrétan szabályozott. A következő területek tartoznak az állami jogilletékesség körébe:

- az államilag érvényes egyetemi és szakmai minősítő képzettségek elnyerésének, adományozásának és elismerésének feltételivel kapcsolatos szabályozásai, illetve ezek jogkövetkezményei;
- rendeletek kiadása az alkotmány 27. paragrafusa által előírt szabályok szerint;
- az oktatási rendszer országos szintű egységes előírásainak kiadása (a tankötelezettség időtartama, az iskolai szintek felosztása, a szakirányok, az iskolai típusok és iskolai képzési ágazatok, a szintenkénti tanévek számának meghatározása, az egyes szintek közötti továbbtanulás előfeltételeinek rögzítése, az iskolai minimum-követelmények előírása, az iskolai nyomtatványok lényeges sajátosságainak rögzítése);
- azoknak a minimum követelményeknek a rögzítése, amelyeknek valamennyi iskolának meg kell felelnie (az oktatási személyzet egyetemi képzettsége, a pedagógus / diák számarány, az iskolák építészeti és felszereltségi előírásai, valamint az iskolai férőhelyek számának szabályozása);
- az iskolai alapképzés olyan szabályozása, amely szavatolja a spanyol nyelv elsajátításának jogát és kötelezettségét. Emellett érintetlenül marad az autonóm régióknak az a joga, amelynek keretében rendeleteket adnak ki és intézkedéseket léptetnek életbe annak érdekében, hogy polgáraik számára garantálják a saját nyelvük elsajátításának és használatának jogát;

Oktatásügy

Spanyolország

- a legfelsőbb szintű iskolafelügyeleti hatósági feladat;
- a beruházások tervezése az oktatás területén, figyelembe véve az autonóm régiók költségvetési terveit;
- anyagi támogatási lehetőségek biztosítása tanulmányi segélyek, ösztöndíjak, stb. formájában;
- a külföldön működő spanyol iskolák fenntartásának és igazgatásának átvétele, és engedélyek kiadása Spanyolországban működő külföldi iskolák számára;
- a távoktatás intézményeinek átvétele és irányítása;
- a két- és többoldalú együttműködés menedzselése valamennyi oktatáspolitikai kérdésben.

Az Oktatási- és Tudományos Minisztérium az iskolák irányítását központi – és mellékhatóságok működtetésével végzi.

A központi hivatalok

Az Oktatási- és Tudományos Minisztérium élén a miniszter áll, aki egyben a Főiskolai Tanács (*Consejo de Universidades*) elnöke is, és vezeti a regionális kormányok oktatási minisztereinek konferenciáját. Tanácsadó szerepet tölt be az Állami Oktatási Tanács (*Consejo Escolar del Estado*), amelyhez az oktatáspolitikai kérdésekben illetékes valamennyi szakterület tartozik.

Az Oktatási- és Tudományos Minisztérium négy részlegre (főosztályra) tagozódik:

- Egyetemi és Kutatási Főosztály, amely a szervezettel, a tanulmányi tervezéssel, valamint az állami igazgatási feladatok figyelemmel kísérésével foglalkozik a felsőoktatás, valamint a kutatások területén;
- Oktatási Főosztály, amely illetékes az ösztöndíjak és tanulmányi segélyek, az iskolák és oktatási intézmények, az innovatív képzésterv, valamint a pedagógus továbbképzés kérdéseiben....;
- Pénzügyi Főosztály, amelynek illetékességi körébe tartoznak az oktatási – és segédeszközök, a nemzetközi együttműködés, az iskolai tanulmányi végzettségek, a nyilvánosság, az investációs programok, valamint a személyi ügyek,
- Sport Főosztály.

Mellék (kapcsolódó) hivatalok

Az oktatásügyben jogi illetékességgel nem rendelkező autonóm régiókban az iskola regionális igazgatásának feladatait az Oktatási és Tudományos Minisztérium által működtetett olyan hivatalok végzik, amelyekben az oktatási terület ügyeinek széles körével foglalkozhatnak anélkül, hogy ezek intézésébe a központi hivatalokat be kellene vonniok.

Az oktatásügyben jogi illetékességgel rendelkező autonóm régiókban csupán az állami irányítással működő oktatási területek ügyeit intézik az Oktatási- és Tudományos Minisztérium hivatalai.

Iskolaigazgatás az autonóm régiókban

Az oktatás ügyeiben jogi illetékességgel nem rendelkező autonóm régiókban (Aragónia, Baleári-szigetek, Kantábria, Kasztília-La-Mancha, Kasztília és León, Ceuta, Melilla, Extramadura, La Rioja, Madrid és Murcia) az Oktatási és Tudományos Minisztérium gyakorolja az igazgatási feladatok ellátását központi – vagy mellékhivatalai közreműködésével. A teljes jogi illetékességgel rendelkező autonóm régiók, illetve a regionális kormányok oktatási minisztériumai végzik a számukra átruházott oktatáspolitikai feladatokat a saját autonómia alaptörvényük szerint és előírások, valamint rendeletek révén anélkül, hogy jogi illetékességükbe az állam beavatkozna.

A kommunális (községi) iskolai oktatás

A városi és a községi helyi igazgatások átveszik az állami iskolák fenntartásának azon részét az előiskolák és a kötelező iskolák területén, amelyek biztosításához alapokkal rendelkeznek annak érdekében, hogy az intézmények fenntartását, felügyeletét és működtetését biztosítani tudják. Ebből következően a városok és a községek helyi iskolatanácsokat hoznak létre. Néhány város és község olyan oktatáspolitikai területén is aktív tevékenységet fejt ki, amelynek keretében pszichopedagógiai tanácsadó intézeteket működtetnek, és az iskolákban művészeti, kulturális és sport tevékenység lehetőségét is fel tudják kínálni.

A különböző iskolaigazgatóságok koordinálása és együttműködése

Számos oktatáspolitikai területen aktív az együttműködés az állami iskolaigazgatás és a nagy jelentőségű autonóm régiók iskolaigazgatása között. A Regionális Kormányok Oktatási Minisztereinek Konferenciája rendszeresen összeül annak érdekében, hogy koordinálja, továbbá támogassa a különböző területek közötti véleménycserét. Az itt elfogadott ajánlások és megállapodások nem kötelező jellegűek. Az egyes igazgatási hivatalok együttműködési megállapodásokkal szabályozzák a nem kimondottan kötelezően előírt feladatokat (oktatási tananyagok, az analfabétizmus felszámolását szolgáló intézkedések és programok felnőttek számára, stb.)

A harmadik koordinációs grémium az Iskolafelügyeleti Főhatóság, (annak központi hivatalaival *Alta Inspección del Estado*), amelynek feladata az érvényes előírások betartásának felügyelete.

Az iskolaügy finanszírozása

Az oktatásügy Spanyolországban mind állami, mind privát eszközökből finanszírozható. Ennek keretében az állami pénzek legnagyobb részét az Oktatási- és Tudományos Minisztérium, az autonóm régiók, és kisebb részét további minisztériumok, valamint a városi és a községi önkormányzatok biztosítják. Az iskolák finanszírozása, támogatása a fenntartásért felelős szervezet jellege szerint történik.

- **Az előiskolai nevelés**(2.szint) az alap- és a középfokú iskolában, valamint a szakképző nyilvános iskolákban (....) nem szednek tandíjat. A taneszközök, valamint az olyan kiegészítő kínálatok finanszírozását, mint a tanulók szállítása, vagy iskolai étkeztetése költségeit a szülőktől átvállalják. A szülők számára természetesen lehetséges az iskola támogatása adományokkal, például nagyobb beszerzések, oktató- és taneszközök, vagy iskolán kívüli tevékenység érdekében.
- **Az államilag elismert magániskolák** a tankötelezettségi időt magába foglaló feladatok ellátására a költségvetéstől pénztámogatást kapnak az oktatási és igazgatási személyzet alkalmazásához. Elvileg ezekben az intézményekben is a tandíjmentesség érvényes. Ugyanakkor az iskolák számára megengedett az iskolahatóság által rögzített mértékű tandíj beszedése. Ezt a pénzt azonban nem lehet személyi költségekre felhasználni. Azok az oktatási feladatok, amelyek nem tartoznak a kötelező iskolai programokhoz, alapvetően nem támogatottak anyagilag.
- **A független magániskolák** kizárólag tandíjból finanszírozzák működésüket.

*Képzési programok,
műhely-iskolák,
képzési központok*

Szakképzés

Iskolán kívüli szakképzés – FPO (*Formación profesional ocupacional*)

Annak érdekében, hogy a szakképzés a munkaerőpiac követelményeihez jobban igazodhasson, a szociális partnerek és az államigazgatás egy Nemzeti Szakképzési Programban (*Programa Nacional de Formación Profesional*) állapodott meg, amelynek jegyében mindkét, jelenleg (1995 – K.J.) működő szakképzési rendszer, vagyis az iskolai szakképzés (*Formación profesional reglada*), mint az oktatási rendszer része, valamint az iskolán kívüli szakképzést szolgáló formációk (*Formación profesional ocupacional*) folyamatos összekapcsolására került sor. Az utóbbi formák a Nemzeti Szakképzési és Szakmai Beilleszkedési Program (*FIP – terv – Nacional de Formación e Inserción Profesional*) valósulnak meg és hatáskörileg a Nemzeti Munkaügyi Hivatal (*INEM*), valamint a szakképzés területén teljes illetékességgel rendelkező autonóm közösségek hatáskörébe tartoznak.

A Nemzeti Szakképzési Program célja a képzés, az igazgatás és a munkaügyi igazgatás tevékenységének összehangolása. A törekvés célja egyrészt a különböző szakképzési programok növekvő koherenciájának elősegítése, másrészt olyan működési mechanizmusok kialakítása, amelyek segítségével a különböző képzési teljesítmények és oklevelek egymásnak való megfelelését, illetve egyenértékűségét dokumentálni lehet függetlenül attól, hogy a képzés a FPO-programok, vagy a munkahely keretében történt teljesítményekkel és eredményekkel a szakiskola központilag szabályozott képzési programjának keretében valósulnak meg. Az egész törekvés lényege a szakmai képzés követelményeinek hozzáigazítása a technikai haladáshoz.

Az FPO-programok céljainak egyike azt szolgálja, hogy azok a munkanélküliek, akik első alkalommal keresnek munkát, vagy a szakmába kívánnak vissza visszatérni, megfelelő szakmai kvalifikációs lehetőséghez jussanak. A cél megvalósítása érdekében a FIP-terv képzési programjaival kapcsolatban 1993 májusában Nr.631 alatt királyi szabályozási rendelet jelent meg.

Iskolán kívüli szakképzési programok

Ezek a képzési lehetőségek minden keresőképes személy számára (16 éves kortól) rendelkezésre állnak. A programok iránt igen nagy az érdeklődés, és a tanulmányi lehetőségek biztosításánál a következő célcsoportok élveznek előnyt: a munkanélküli támogatásban részesülők, a 25 éven felüli tartós munkanélküliek, a 25 éven aluli munkanélküliek minimum 6 hónapos szakmai tapasztalattal, a szakmai integrálódás és a reintegrálódás során nehezen közvetíthető munkanélküliek (munkájukban valamilyen oknál fogva akadályozottak – K.J.), és végezetül meghatározott előfeltételekkel az első alkalommal munkát keresők.

A Nemzeti Szakképzési Terv (*FIP-terv*) keretében szervezett képzési programok tandíjmentesek.

Oktatásügy

Spanyolország

Ezen túlmenően a *FIP*-terv keretében a résztvevők munkahelyi baleseteinek költségeihez, a tanítás és taneszközök költségeihez, valamint az iskolai felszereléshez, továbbá az utazási, létfenntartási és szállás költségekhez a résztvevők számára támogatást nyújtanak. A finansziális támogatásra igényt tartó csoportok a rokkantakból és nyugdíjasokból, a műhelyiskolák, valamint a kézműves képzési központok tanulóiból kerülnek ki, továbbá olyan 25 év alatti vidéki fiatalokból, akiknek az agrár szektor szubvencióiból semmilyen, vagy csak időben redukált támogatási jogosultsága áll fenn.

A képzések időtartama azok fajtájától és a képzés tartalmi igényeitől függően különböző. A programokat – azok tematikai súlypontjai alapján – három kategóriára lehet osztani: általános szakmai felkészítést nyújtó képzések (általában 950 óra), a szakmai integrálódást szolgáló specifikus képzések (általában 350 óra) és a speciális tanfolyamok (általában 250 óra). A vidékről származó munkanélküliek átképzését szolgáló tanfolyamok legkevesebb 250 óra időtartamúak.

A képzési programokat az intézmények széles köre egymással együttműködve valósítja meg, ezek: a Nemzeti Munkaügyi Hivatal (*INEM*) képzési központjai, a Nemzeti Szakképzési Terv megvalósításához engedéllyel rendelkező autonóm közösségek, valamint más intézmények és üzemek, amelyekkel a képzési kompetenciával rendelkező szervezetek kooperációs szerződést kötnek, együttműködve más (regionális és helyi) igazgatási hatóságokkal. A felkínált képzések túlsúlyban gyakorlati jellegűek. A képzési központok a *FIP*-terv előírásai szerint működnek, azaz köteleességük a gyakorlati képzés számára műhelyt üzemeltetni, amelynek keretében 20 résztvevő számára minimum egy szakoktatót biztosítanak. A távoktatás keretében a képzésben résztvevők száma legkevesebb 50 és legtöbb 75 lehet.

A képzési központok nyilvános elismeréséhez meghatározott követelményeket kell teljesíteni a képzés tartalmát, az intézmény felszereltségét és személyi feltételeit illetően, továbbá bizonyítani kell, hogy a felkínált képzési programok az adott gazdasági terület kvalifikációs igényeinek megfelelnek.

A szakoktatók közép- vagy felsőszintű képzettséggel és tanítási gyakorlattal végezhetik munkájukat. A szakoktatókat a következő kategóriákban sorolják: meghatározott idejű szerződéssel működő szakoktatók, a Nemzeti Munkaügyi Központ (*INEM*) kinevezett munkatársai, továbbá egyéb intézmények (kooperációs szerződéssel működő központok és üzemek) szakoktatói. A Munkaügyi Központ (*INEM*) a szakoktatók számára ismeret felújító és továbbképző tanfolyamokat szervez, amelyek keretében technikai, szakmai, valamint pedagógiai didaktikai ismeretke bővítésére kerül sor. 1992-ben az *INEM*-tanfolyamokon 4109 szakoktató tanult.

Jelenleg a Nemzeti Munkaügyi Hivatal (*INEM*) 28 nemzeti központot működtet az egyes szakmai csoportok számára, amelyekben elkészítik az oktatók és a képzésben résztvevő különböző szakemberek képzési programjait. Ezeknek a központoknak a tevékenységi területe a specifikus tanulmányok biztosításának széles körét fogja át, így: a szakképzési jelentések folyamatos aktualizálását (*Observatorio Permanente de las Ocupaciones*), a szakoktatók munkáját segítő különböző segédanyagok elkészítését, folyamatos felülvizsgálatát és értékelését, a minimum követelmények kidolgozását az egyes képzési programok alapszakmai és moduljai területén, végezetül a munkát keresők képzését.

Oktatásügy

Spanyolország

A Nemzeti Szakképzési Terv (*FIP-terv*) megvalósításában illetékes munkaügyi igazgatóságok készítik el a programokat eredményesen befejező résztvevők számára a hivatalos, országos szinten elismert szakmai okleveleket (*Certificados de Profesionalidad*).

A Munka- és Szociális Biztonsági Minisztérium jelenleg azzal foglalkozik, hogy elkészítse ezeknek a szakmai képezéseknek a jegyzékét (*Repertorio Nacional de Certificados de Profesionalidad*), amelyet koordinál az Oktatási Minisztérium szakképzési katalógusával (*Catálogo de Títulos Profesionales*). Mindez annak érdekében történik, hogy rögzített legyen a megfelelés és az egyenértékűség az iskolai szakképzésben és az iskolán kívüli szakképzésben szerzett ismeretek, jártasságok és képezítő okmányok között.

Műhely-iskolák (*escuelas taller*) és kézműipari képző központok (*casas de oficios*)

Az iskolán kívüli szakképzési fórumok keretében a műhely-iskolák és a kézműipari képző központok képzési kínálatait egyaránt számításba kell venni. Ezek az intézmények nyilvános képzési és foglalkoztatási programokat kínálnak – mindenekelőtt a 25 év alatti – munkanélkülieknek. Ezek a programok legtöbbször az iskola és az üzem közötti alternatív formák keretében valósulnak meg, és feladatuk a fiatalok szakmai integrálódásának támogatása a következő területeken: a művészeti, történeti, természeti és kulturális értékek restaurálása és szállítása, illetve a városok életkörülményeinek, életminőségének javítása. Ezt a képzési formát egy önálló törvényi rendelkezés szabályozza (1988 március 29-i miniszteri rendelet, legutóbb az 1994 augusztus 3-i törvénnyel módosítva.)

A képzési programok megvalósítása két fázisban történik: egy bevezető fázisban, amelyre minimum hat hónap időtartammal egy műhely-iskolában kerül sor, és egy, az iskola és az üzem szervezésében működő fázisra. A műhely-iskolákban a képzés teljes időtartama egy-egy szakterületen 3 év is lehet, a kézműves képzési központok egy éves programokat kínálnak. Az iskola és az üzem között változóan megvalósított képzésről mindkét esetben egy képzési szerződést kötnek. Ezen túlmenően a képzés befejezésekor a résztvevők szakmai tanácsadásban részesülnek, és tájékoztatást kapnak a további lehetőségeikről.

A műhely-iskolákban a következő munkaterületekkel kapcsolatos képzési lehetőségeket kínálnak: Spanyolország kulturális örökségének restaurálása és szállítása; régi épületek szanálása és ökológiai városfejlesztés; azoknak az állami épületeknek a renoválása és felújítása, amelyekben a vállalkozási kezdeményezések (*Centros de Iniciativa Empresarial*) működnek. A műhely-iskolákban foglalkoztatási programokat is működtetni kell annak szavatolása érdekében, hogy a képzések összhangban legyenek a munkaerőpiac követelményeivel, és hozzájáruljanak fejlődéséhez a régiók és ezáltal munkahelyek teremtéséhez.

A kézműipari képző-központok feladata a fiatalok számára különböző képzési és foglalkoztatási programok biztosítása túlnyomóan azokban a városokban, ahol a fiatalok munkanélkülisége különösen magas. Ezeknek a központoknak a képzési programja döntően azokat a tevékenységeket foglalja magába, amelyek összekapcsolódnak a városok környezetének, épületeinek fenntartásával és ápolásával, amelyek hozzájárulnak az életkörülmények javításához, a társadalmi és kulturális közösségi élethez a városokban és falvakban egyaránt.

Oktatásügy

Spanyolország

A képzési- és foglalkoztatási programokban gondoskodnak a fiatalok szakmai beilleszkedésének megkönnyítéséről, és egyidejűleg a hagyományos kézműipari technikák támogatásáról, különös tekintettel az új technológiák alkalmazására.

A műhely-iskolák és a kézműipari képző központok ezen kívül olyan speciális programokat is szerveznek, amelyeken az oktatási törvény (*LOGSE*) által előírt tankötelezettséget nem teljesítő fiatalok tanulmányaikat befejezhetik. Ezek a programok egyaránt nyújtanak alapképzést, továbbá igyekeznek hozzájárulni a szakma világába való átmenet megkönnyítéséhez, valamint felkészítik a fiatalokat az általános vagy szakmai továbbtanulásra.

A törvényi előírások meghatározzák azt is, hogy ezekben a központokban valamennyi képzési tervbe olyan programot is be kell építeni, amely közvetlenül összekapcsolódik egy specifikus szakmai tevékenységgel.

A tanulók a műhely-iskolától, vagy a kézműves képző központoktól egy olyan oklevelet kapnak, amelyben feltüntetik a képzés időtartamát, a megszerzett minősítést és az abszolvált képzési modulokat. Ezt az oklevelet részben, vagy teljesen beszámítják a szakképzési terv keretében megszerezhető oklevelet nyújtó szakmai képzésbe *Certificado de Profesionalidad* (*FIP* tervet L. előbb). Egyidejűleg az oklevél – *LOGSE* törvény előírásai alapján – meghatározott képzési modulokba a reform utáni iskolai szakképzésbe is beszámítható.

Képzés az EUROPASS-szal (Európai képzési útlevelel):

EUROPASS –2000. január 1. óta valóság

2000. január 1. óta minden EU állampolgár, aki külföldön szakképzetséget szerez, a megszerzett képzettségét az EUROPASS-ban rögzítheti. A Minisztertanács 1998. december 21-én döntött a strukturált külföldi képzettség igazolásáról az egységes EU EUROPASS-ban.

EUROPASS – miért?

A múltban Európában minden olyan személy esetében, aki a szülőföldjén kívüli országban érvényes szakmai minősítést szerzett, az nem volt elégséges a szakma gyakorlásához, és mindenekelőtt különböző formában, nyelven és tartalommal került kiállításra. Azok az európai képzési programok, amelyek – egyebek között – a különböző cseréket ösztönzik, ezt a problémát már a 90-es évek elején felszínre hozták. A PETRA – II. program keretében ebből következően már olyan tanulmányok is készültek, amelyek azzal foglalkoztak, hogy miként lehetne a külföldi szakmai kvalifikációt mind több ember számára lehetővé tenni. A vizsgálatok azt mutatták, hogy a külföldön szerzett kvalifikációk, és azok behatárolt alkalmazhatósága a hazai munkaerőpiacon jelenti a kismértékű mozgás okát, illetve az átláthatóság akadályát. Már akkor felmerült a gondolat, hogy miként lehetne az egységes szakképzetséget igazoló okmányok kiadását megvalósítani. Ez a gondolat azonban annak idején lekerült napirendről.

Tekintettel arra a tényre, hogy a határokon átlépő mobilitás folyamatosan növekszik, és mind több ember számára fontos az EU - ban egy kibővített szakképzési térség megteremtése, a képzések és a továbbképzések növekvő mértékben nemzetközi jellegűekké válnak. Az „európai tartalmak” közvetítése mellett a nemzeti szakképzésekben mindinkább felmerül az igény és a feltétel különböző szakokon a külföldön megvalósítandó képzési szakaszok abszolválására. A LEONARDO DA VINCI és a SOKRATES új EU - képzési programok, amelyek 2000-ben lépnek hatályba, különös figyelmet fordítanak a mobilitás növelésére. A Szövetségi Oktatási és Kutatási Minisztérium nemzeti csereprogramjai ebből következően folyamatosan kiépülnek.

EUROPASS – mit igazol?

Az EUROPASS bevezetéséről intézkedő minisztertanácsi határozat szabályozza a keretfeltételeket az „európai szakképzési szakaszok” igazolásához. Az európai szakképzési szakaszok a küldő és a fogadó ország cserepartnereinek megállapodásán alapszik, és egy konkrét képző személy közreműködésével valósul meg.

A képzésben résztvevő partnerek ebből következően rögzítik a külföldön sorra kerülő kvalifikálás tartalmát, céljait, időtartamát és modelljeit. Az EUROPASS hasznosítása önkéntes. Ennek ellenére az EUROPASS máris jelentős keresletnek örvend.

Az EUROPASS érvényes a szakképzés minden olyan formájára, amely üzemi képzést tartalmaz, beleértve a felsőoktatást is. Az igazolást legkevesebb két nyelven állítják ki a külföldön szerzett képzettségről, nevezetesen a küldő és a fogadó ország nyelvén. Az EUROPASS – ban igazolják a külföldi szakmai kvalifikáció tartalmát és a képzés időtartamát és – ahol lehetséges – a képzés eredményeit. Mindehhez meg kell nevezni a résztvevőket, a képző személyeket, a képzés teljes időtartamát és a részletes képzési irányokat. Az igazolást közvetlenül a résztvevő szakképzésért felelős állítja ki.

EUROPASS – milyen a formája?

Az EUROPASS, amely az EU programok megvalósításánál is alkalmazható, útlevelel formájú és több nyelven áll rendelkezésre. A csereprogramokat a LEONARDO DA VINCI és a SOKRATES EU – képzési programok, az EU – közösségi kezdeményezések, a bilaterális képzési programok anyagi eszközeiből és egyéb forrásokból finanszírozzák.

Az EUROPASS kiadása Németországban 2000. kezdetétől a különböző csereszervezetek, szövetségi és tartományi intézmények, valamint a szociális partnerek intézményeiben történik. Az EUROPASS megnöveli a megszerzett minősítések átláthatóságát és ezáltal remélhetően a külföldön megszerzett képzettségek értékét is.

A spanyol szakképzés általános áttekintése

Spanyolországban a szakképzés jelenleg (1995. – K.J.) a teljes átszervezés idejét éli. Ennek az alapja a Nemzeti Szakképzési Program (*PNFP*), amelyet 1993-ban a Szakképzési Tanács javaslatára a Minisztertanács elfogadott, és tartalmazza az alapvető új vonásokat és célokat. A program a szakképzést a szakmai tevékenységre való adekvát felkészítésként kezeli, amely alkalmassá tesz a szakmai integrációra és megkönnyíti a szakmai előrehaladást a pályán. A *PNFP* fő célja a szakképzés megvalósításának koordinálása a tanulók és a keresők számára oly módon, hogy a képzési, önképzési tevékenység mindkét csoport esetében összehangolt legyen.

A *PNFP* azokon a törvényi alapokon nyugszik, amelyet 1990-ben az iskolarendszer egészét átfogó *LOGSE*-törvény képez, továbbá azon a törvényen, amely a szabályozott szakképzést bevezette, nevezetesen a szakképzést és a szakmai integrálódást szolgáló Nemzeti Terven (Plan *FIP*-1993). Ez a törvény a munkanélküliek szakmai gyakorlathoz kötött képzését célozza. A szakképzés fejlesztését szolgálja továbbá „Nemzeti megállapodás a szakmai képzésről” c. dokumentum, valamint az állam és a szociális partnerek között a foglalkoztatott munkavállalók továbbképzését magába foglaló megállapodás (1992), amely definiálja az állami közigazgatással való együttműködés továbbfejlesztését. Végezetül utalni kell a 10/1994-es törvényre (elfogadva királyi törvényi szabályozásként 18/1993), amely a meghatározott képzési szerződéseket (gyakornoki és tanonc szerződéseket) újra szabályozta, és talpköve lett a teljes szakmai képzésnek és foglalkoztatásnak Spanyolországban.

A regionális szempontok oldaláról utalni kell arra, hogy öt autonóm terület (Andalúzia, Kanári Szigetek, Katalónia, Galícia és a Valencia régió) a szakképzési programok megvalósításának irányítását átvette, és ennek megfelelően rendelkezik a reguláris és a szakmai gyakorlati képzés irányításának engedélyével. Két autonóm terület (Navarra és Baszk-föld) a reguláris szakképzés megvalósításához szükséges engedéllyel rendelkezik.

A *LOGSE*-oktatási törvényben leírt képzési rendszer, amely lépésenként kerü(t) bevezetésre tartalmazza a tantervileg szabályozott szakképzés megvalósítását a középfokú képzés keretében (12-18 év közötti tanulók számára)¹ hasonlóan a felsőszintű iskolai képzéshez (18 évtől).

A középfokú képzés szintjén a tankötelezettséghez tartozó időszakban (12-től 16 éves korig) az iskolák egy általános szakképzési lehetőséget kínálnak fel a középfokú specifikus szakképzés nélkül.

A felsőfokú képzés (18 év fölött) egy felsőszintű szakképzést tartalmaz.

Az általános szakképzést flexibilis jártasságokra irányuló (*polivalente*) technikai képzésnek tekintjük, amely felkészít a specifikus szakképzést nyújtó továbbtanulásra. A képzésnek ez a szintje tartalmazza a szükséges ismeretek, képességek, jártasságok és emberi beállítódás elsajátítását- a konkrét szakma eredményes gyakorlása érdekében.

¹ A megjelölt életkor azokra a személyekre vonatkozik, akik a szabályos iskolai előmenetelt a kötelező beiskolázással kezdik. Azok az idősebb tanulók, akik nem rendelkeznek a megkövetelt iskolai záró-bizonyítvánnyal, a különböző képzési szakaszokba átlósan tudnak belépni, amennyiben külső vizsgáikat leteszik.

Oktatásügy

Spanyolország

A specifikus képzés a megfelelő szakmai követelményekhez szükséges tartalmakat nyújt. A képzést követően két különböző záróvizsga lehetséges: a középfokú oktatás keretében (16-tól 18 éves korig) elnyerhető a „technikus” cím, és a felsőszintű iskolai képzés keretében (18 év fölött) a „minősített technikus” (*técnico superior*) cím. Mindkét képzés keretében váltják egymást az elméleti és a gyakorlati képzési modulok az üzemben megvalósuló gyakorlati képzéssel.

Az 1994/95-ös tanévben az iskolai hatóságok a kísérleti modulok egész sorát kezdeményezték a különböző szakmai csoportok számára a közép- és felsőfokon egyaránt, amelyek a régi iskolai rendszert (átmenetileg parallel formában) a következő években definitíve felváltották.

Az új szakképzési rendszerben az iskolavezetések feladata továbbá a következők megvalósítása:

- ▷ Azoknak a „szakképzést garantáló programoknak” a gyakorlati megvalósítása, amelyekkel az érintett társadalmi csoportok számára szakmai, vagy felsőoktatási végzettség nélkül is felkínálható az iskolai képzés lehetősége a szakmai kvalifikáció céljából. Már 1994/95-ben meghatározott szakmai csoportokban és iparágakban (vendéglátóipar, túrizmus, automobil- és fémipari üzemek) a szakmai integrációt szolgáló különböző programok valósultak meg mind az általános, mind a specifikus szakképzésben és a „képzési garancia” azon munkahelyein, amelyeken túlnyomóan meghatározott szakmákra irányuló képzéseket valósítottak meg.
- ▷ Az általános szakképzés lépésenkénti megvalósítása a keresőképes lakosság azon részének számára (munkanélküliek és foglalkoztatottak), amely ezt igénybe veszi annak érdekében, hogy a szakmai és a szakmai gyakorlati képzésben, vagy továbbképzésben részt tudjon venni, például a szakmai és általános (akadémiai) végzettség nélküliek közül az első munkahelyet keresők szakmai képzésében. A szakmai gyakorlati képzés megvalósítására jogosult igazgatási szervek az *INEM* és az autonóm területek a következő feladatok megvalósítását veszik át a központi szervektől:
- ▷ A szakképzés és a munkahelyi betagozódás (*FIP-terv*) igazgatása. A célcsoporthoz tartozik minden munkanélküli, mindenekelőtt azonban a munkanélküli támogatásban részesülők; a 25 év alattiak, akik legkevesebb hat hónapig dolgoztak; a munkahelyi beintegrálódásnál vagy a reintegráció során különleges nehézségekkel küszködő személyek, valamint az olyan első munkahelyet keresők, akiktől az üzem megköveteli egy konkrét oktatási program elvégzését (azzal a kötelezettség vállalással, hogy a jelentkezők 60%-át ennek a programnak a keretében alkalmazzák).
- ▷ Azoknak a műhely-iskoláknak (*Escuelas Tallas*) és azoknak az ifjúsági képző központoknak (*Casas de Oficios*) a programjainak az igazgatása, amelyek az olyan speciálisan a 25 év alatti szakképzetség nélküliekre fordítják a figyelmet, akik az első munkahelyet keresik és nem tartoznak a „szakképzési garanciaprogramok”-ban résztvevők köréhez.

Oktatásügy

Spanyolország

A FIP-tervek szakképzési tanfolyamai a közvetlenül ebben illetékes igazgatások, vagy a kooperációs központok közreműködésével valósulnak meg. A tanfolyami programokat évente a Nemzeti Munkaügyi Hivatal (INEM) igazgatásának vezetése vagy a megfelelő autonóm területek illetékes vezetése dolgozza ki. A programok összeállításánál alapvetően figyelembe kell venni azokat a képzési szükségleteket, amelyekre az INEM foglalkoztatási obszervatóriuma a munkába állási tendenciák elemzése, valamint a képzett fiatalok különböző földrajzi régiókban és iparágakban való foglalkoztatásának adatai alapján felhívja a figyelmet. A tanfolyamok és az üzemen valamint a műhely-iskolákban megvalósított gyakorlatok olyan modulokra tagozódnak, amelyek a konkrét képzési blokkokban résztvevő tanulók számára lehetővé teszik egy záróvizsga bizonyítvány megszerzését.

A kooperációs centrumok (üzemek és intézmények, képző intézmények, munkaadói egyesületek és szakszervezetek) a tanfolyami programokat évente alakítják ki és fogalmazzák meg.

A műhely-iskoláknak és az ifjúsági képző központoknak azokat a programjait, amelyek keretében a képzés a munkában és az oktatásban felváltva történik, a 25 év alatti munkanélküliek számára készítik. Ez a képzés azokra a feladatokra készít fel, amelyeket mindenekelőtt a természeti- és a városi környezet fenntartása, értékeinek ismételt helyreállítása, vagy szükség szerint szállítása esetén kell végezni. Amennyiben a résztvevők olyan kiegészítő kurzusokon vesznek részt, amelyek a munkahely keresésére készítik fel, akkor ezek a kurzusok vagy az intézmény, vagy más fórumok költségeiből kerülnek finanszírozásra. A tanfolyam befejezésekor a munkavállalók egy olyan oklevelet kapnak, amelyben a szakmai képzettségüket és az általuk abszolvált képzési modellt feltüntetik.

A gyakorlat-specifikus képzés második alapvető feladatát – a foglalkoztatottak továbbképzését – a szociális partnerek valósítják meg. A *FORCEM* továbbképzési alapítvány a munkavállalói és a munkaadói szervezeteknek az az intézménye, amely ezeket a képzési programokat szövetségi szinten irányítja.

Ezeket a képzési programokat elvileg az üzemi képzési tervek fogják át, bár a munkavállalók finanszírozása is egyéni tanulmányi szabadsággal jár. Azoknak az oktatási programoknak a működtetéséhez, amelyekben az üzem több, mint 200 foglalkoztatottat részesít, - vagy az üzemek egy csoportjánál a 200-nál kevesebb foglalkoztatás esetén is - a munkaadói és a munkavállalói szervezetek támogatást adnak a szakképzési programok rögzítéséhez. Az ágazatokat átfogó képzések tartalmazzák a képzés tervét, célját és tartalmát, a résztvevő csoportokat az időrendi tervet és a szervezeti módozatot.

Ebben az áttekintésben a Spanyolországban megvalósuló szakképzés két területére utalunk, amelynek egyik része az iskolai igazgatás, másik része a szociális partnerek munkaügyi igazgatása keretében valósul meg, és a PNFP további programjainak áttekintését, - amellyel az oktatási rendszer által elért minőségi javítást kívánjuk elérni – az egyszerűség érdekében mellőzzük.

Oktatásügy

Spanyolország

Ezek a további irányítási intézkedések folyamatosan kidolgozva magukba foglalják az oktatási központok állami koordinációs hálójának megteremtését, a tantervileg rögzített szakképzés és a szakmai gyakorlati képzés nemzeti központjainak megújítását és fejlesztését, a résztvevők programjainak fejlesztését, a munkát keresők minősítését szolgáló programok kifejlesztését, a különböző tennivalók megfogalmazását, a szakmai orientálás, a munkahelyi beintegrálódás és a felkészítés során nyújtott azon ismeretek alkalmazásának értékelését, amelyek a munkásoknak az Európai Unión belüli mobilitását elősegítik.

Nem lehet figyelmen kívül hagyni azt, hogy a szakmai képzés gyakorlati megvalósítása érdekében Spanyolországban működik egy nemzeti kvalifikációs rendszer, amely jelenleg a szakmai kvalifikáció minisztériumok közötti tanácsa (*Unidad Interministerial para las Cualificaciones Profesionales*) révén kerül kidolgozásra. Ezt az intézményt a Munka- és Szociális Biztonsági Minisztérium, valamint az Oktatási- és Tudományos Minisztérium munkatársai képezik. A Bizottság feladatához tartozik – egyebek között – a reguláris és a szakmai gyakorlati képzés által nyújtott bizonyítványok kétoldalú elismerését szolgáló rendszer kidolgozása. Ehhez a témához tartozik a szakmai jegyzékek és a szakmai oklevelek fogalmainak és azok alkalmazásának definiálása.

Speciális képzések Spanyolországban

Eszter Francisco és más érettségizettek speciális képzésüket a spanyol napfényben kívánják megszerezni. Madridban kereskedői szakmát tanulnak.

A 80-as évek elején exportálták német vállalkozók a duális képzési rendszert Spanyolországba. A Madridban és Barcelonában felkínált jó hangzású kereskedelmi képzés jelenleg már nem határolódik az import termékek közé: egy képzés a spanyol Nap alatt, ehhez a duális képzési forma-döntően német nyelven - ez lenne a Keleti tengertől a Bodeni-tóig számos érettségizett szíve vágya. Ugyanakkor mind kevésbé elegendő egy pályázathoz az, hogy valaki üdülőként Ibizán vagy Mallorcán egy pár falatot spanyolul meg tud rendelni. A „*Vamos a Madrid*” alapvető előfeltétele az abszolút kétnyelvűség birtoklása. Erre utal az *Asociación Hispano Alemana de Enseñanzas Técnicas (ASET)*, amely ezeket a képzéseket kínálja.

ASET-szakiskolák

Az ASET egy közhasznú társaság, amely mintegy 120, túlnyomóan német vállalkozóból tevődik össze. A társaság iskolái Madridban és Barcelonában ipari- és bank-kereskedőket képeznek, akik az Európára orientált vállalkozásokban dolgozhatnak. A Madridban folytatott képzés két és fél éves, a Barcelonában megvalósított program kettő vagy három éves. Az iskolában németül, a vállalkozásban spanyolul beszélnek.

Az ASET-Madrid minden évben 10 banki és 20-25 ipari képző helyet működtet. A képzés jogi alapja egy *Contrato de aprendizaje* (képzési szerződés Németországban). A képzés díját törvény szabályozza, és az első tanévben 42 000 spanyol pezeta havonta, átszámítva kb. 500 DM. A beiratkozás saját zsebből évente 20 000 spanyol pezetába kerül. A Német Külkereskedelmi Kamara a spanyolok számára is maga biztosítja a vizsgáztatást, ezáltal a végzettséget Németországban is elismerik. Emellett a jelöltek egy speciális információs végzettségű bizonyítványt is kapnak.

(...)

Diplomás üzemgazdász (*Berufsakademie*)

A több mint húsz éve működő szakmai akadémia (*BA*) Baden-Württemberg tartományban jól ismert. A gyakorlatorientált képzési modell az ASET-Madrid Európai Gazdasági Akadémián is megtalálható. A képzés a Baden-Württembergi Akadémiával közösen történik, és diplomás üzemgazda végzettséget nyújt. Az oktatás a felsőszintű duális képzés jegyében történik.

Az Európai Gazdasági Akadémia (*Europäische Wirtschaftsakademie – EWA*) Spanyolországban 1955-ben 15 képző hellyel rendelkezett az ipar területén. A képzési kapacitás 15/fő/év. A képzést a Spanyolországban érdekelt német vállalkozók finanszírozták.

(...)

A cikk a továbbiakban az Európai Gazdasági Akadémia egyik hallgatójának tapasztalatait ismerteti, és bemutatja a német vendégek spanyolországi tanulásának lehetőségeit. Az élményeket azzal a megállapítással zárja, hogy a külföldön tartózkodás olyan jól szervezett, hogy az itt eltöltött idő nem veszik el.

Megjegyzés:

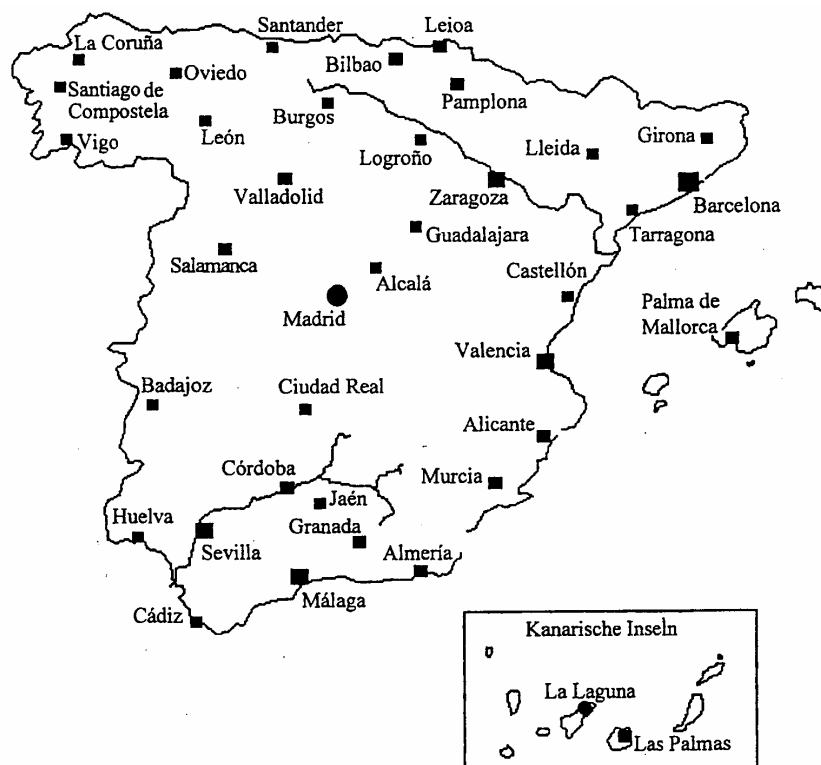
Tekintettel arra, hogy az egyébként érdekes cikk kizárólag a német-spanyol szakképzési együttműködéssel foglalkozik, a teljes fordítását mellőzzük. A cikk a mappában német nyelven az A.23.1-A.23.2-A.23.3-10/95 oldalakon található. (K.J.)

Oktatásügy Spanyolország

*Egyetemi, főiskolai székhelyek,
tanulmányok, diplomák,
tanulmányokra bocsátási előfeltételek,
beiratkozás, tandíjak, praktikák
és famulaturák*

Felsőoktatási rendszer

Felsőoktatási intézményi székhelyek, egyetemek és főiskolák Spanyolországban

Madrid

- U. Autónoma de Madrid
- U. de Carlos III de Madrid (Getafe)
- U. Complutense de Madrid
- U. Nacional de Educación a Distancia
- U. Politécnica de Madrid
- U. Alfonso X el Sabio
- U. San Pablo
- U. Europea de Madrid
- U. Antonio de Nebrija
- U. Pontificia de Comillas

Alcalá de Henares

- U. de Alcalá de Henares

Alicante

- U. de Alicante

Almería

- U. de Almería

Badajoz

- U. de Extremadura

Barcelona

- U. Autónoma de Barcelona (Bellaterra)
- U. de Barcelona
- U. Politécnica de Cataluña
- U. de Pompeu Fabra
- U. Ramón Llull

Oktatásügy Spanyolország

Bilbao

- U. de Deusto

Burgos

- U. de Burgos

Cádiz

- U. de Cádiz

Castellón

- U. Jaime I de Castellón

Ciudad Real

- U. de Castilla-La Mancha

Córdoba

- U. de Córdoba

Girona

- U. de Girona

Granada

- U. de Granada

Huelva

- U. de Huelva

Jaén

- U. de Jaén

La Coruña

- U. de La Coruña

La Laguna

- U. de La Laguna

Las Palmas de Gran Canaria

- U. de Las Palmas de Gran Canaria

Leioa

- U. del País Vasco

León

- U. de León

Lleida

- U. de Lleida

Logroño

- U. de La Rioja

Málaga

- U. de Málaga

Murcia

- U. de Murcia

Oviedo

- U. de Oviedo

Palma de Mallorca

- U. de Islas Baleares

Pamplona

- U. Pública de Navarra
- U. Privada de Navarra

Salamanca

- U. de Salamanca
- U. Pontificia de Salamanca

Santander

- U. de Cantabria
- U. Internacional Menéndez y Pelayo

Santiago de Compostela

- U. de Santiago de Compostela

Sevilla

- U. de Sevilla

Tarragona

- U. Rovira i Virgili

Valencia

- U. de Valencia (Estudi General)
- U. Politécnica de Valencia

Valladolid

- U. de Valladolid

Vigo

- U. de Vigo

Zaragoza

- U. de Zaragoza

Oktatásügy

Spanyolország

A következő áttekintés általános információkkal igyekszik szolgálni a Spanyolországban nyújtott egyetemi, főiskolai lehetőségekről. A pályázónak azonban végig kell gondolnia, hogy a tervezett spanyolországi tartózkodásának előkészítése során milyen kérdésekre kell az ott tartózkodása érdekében választ kapnia, illetve milyen ütemben célszerű a tanulmányokra felkészülnie. Tekintettel arra, hogy az előkészületek számos megválaszolendő problémakört felvethetnek, célszerű a tervezett tanulmányok megkezdése előtt legalább egy évvel az előkészületekkel intenzíven foglalkozni. Ennek során – egyebek között – azt is tisztázni kell, hogy a jelölt által tervezett tanulmányok mely egyetemen lehetségesek, és ott milyen tanulmányi kínálatokat nyújtanak, illetve a tanulmányokra bocsátási előfeltételek mit tartalmaznak. Külön fontos odafigyelni arra, hogy a választott tanulmányok esetében kell-e számolni felvételi korlátozásokkal. Végül, de nem utolsó sorban célszerű megvizsgálni a tanulmányok finansziális feltételeit.

(...)

▷ A tanulmányok időpontja Spanyolországban

Alapvetően lehetséges megoldás valamely felsőoktatási tanulmány megkezdése külföldön és folytatása Németországban. Célszerű azonban a külföldi tanulmányokat az otthon befejezett alapstúdiumok után elkezdni, hiszen akkorra a pályázó már rendelkezik áttekintéssel választott szakterületéről, és pontosabban tudja kiválasztani elgondolásai megvalósításának színhelyét és intézményét. Adott esetben ajánlatos a teljes tanulmányok befejezése otthon, és a külföldi tartózkodást az ismeretek elmélyítése érdekében hasznosítani. Célszerű lehet végezetül a külföldi tanulmányokat a doktori disszertációhoz szükséges anyaggyűjtésére fordítani.

▷ A tanulmányok és a vizsgák beszámítása és elismerése

→ A német előtanulmányok és a tanulmányi teljesítmények és vizsgáik beszámítása

Annak eldöntésében, hogy a Németországban szervezett általános vagy szakmai jellegű felsőoktatásra vagy szakfőiskolára jogosító érettségi bizonyítvány a Spanyolországban tervezett felsőfokú tanulmányokra miként jogosít fel, a Madridban működő Oktatási- és Tudományos Minisztérium (*Ministerio de Educación y Cultura*) illetékes. A német érettségi bizonyítvány elismerésével kapcsolatos kezdeményezést ott kell benyújtani.

→ A Spanyolországban elért tanulmányi és vizsgaeredmények beszámítása

A Spanyolországban elért tanulmányi- és vizsgaeredmények – amennyiben azok egyetemi, főiskolai vizsgával záródva diplomát nyújtottak (*Diplom, Magister*) – beszámítását azon az egyetemen vagy főiskolán kell kezdeményezni, ahol a jelölt a tanulmányokat folytatja. Ugyancsak az egyetemek és a főiskolák illetékesek a doktori tanulmányok keretében szerzett vizsgák elismerésére is. Az állami és a privát munkaadók maguk döntenek el a külföldön szerzett vizsgateljesítmények és szakmai gyakorlatok elismerését.

Azoknak a tanulmányoknak és vizsgateljesítményeknek a beszámítását, amelyek Németországban államvizsgával záródnak, az érvényes vizsgarend alapján mérlegelik. Ez ügyben az illetékes hivatalok (tartományi minisztériumok és tartományi vizsgahivatalok) döntenek.

Oktatásügy

Spanyolország

Megjegyzés:

A magyar hallgatók számára a külföldi, így a Spanyolországban tervezett tanulmányokról több intézmény, így a Nemzeti Pályainformációs Központ (Szeged) is felvilágosítást nyújt. (K.J.)

Elérhetőség:

Nemzeti Pályainformációs Központ
Csongrád Megyei Munkaügyi Központ

6721 Szeged, Bocskai u. 10-12.

Telefon: (62) 555-580, 561-575;

Telefax: (62) 555-581;

E-mail: nrcg@tizsanet.hu;

<http://www.npk.hu>

Áttekintés a tanulmányi kínálatokról az egyetemeken

*

Universitäten	U. de Alcalá de Henares	U. de Alicante	U. de Almería	U. Autónoma de Barcelona	U. Autónoma de Madrid	U. de Barcelona	U. de Burgos	U. de Cádiz	U. de Cantabria	U. de Carlos III de Madrid	U. de Castilla-La Mancha	U. Complutense de Madrid	U. de Córdoba	U. de Extremadura	U. de Girona	U. de Granada	U. de Huelva
Administración y Dirección de Empresas	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Administración y Dirección de Empresas (2º ciclo)		•															
Antropología Social y Cultural (2º ciclo)				•		•											
Arquitecto Técnico	•	•					•				•			•	•	•	
Arquitectura																•	
Bellas Artes						•					•	•				•	
Biblioteconomía y Documentación (D)						•				•		•		•		•	
Biología	•	•		•	•	•						•	•	•	•	•	•
Bioquímica (2º ciclo)				•	•	•						•	•	•		•	
Ciencia y Tecnología de los Alimentos (2º ciclo)				•	•	•					•	•	•			•	
Ciencias Actuariales y Financieras (2º ciclo)	•				•												
Ciencias Ambientales	•		•	•												•	•
Ciencias de la Actividad Física y del Deporte														•		•	
Ciencias de la Actividad Física y del Deporte (2º ciclo)																	
Ciencias de la Educación																	
Ciencias de la Imagen y Sonido																	
Ciencias del Mar							•										
Ciencias Económicas																	
Ciencias Económicas y Empresariales																	
Ciencias Empresariales (D)	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Ciencias Empresariales (L)														•			
Ciencias Políticas																	
Ciencias Políticas y de la Administración				•	•							•					
Ciencias Políticas y Sociología																•	
Ciencias y Técnicas Estadísticas (2º ciclo)																	
Comunicación Audiovisual																	
Comunicación Audiovisual (2º ciclo)				•								•					
Derecho	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Documentación (2º ciclo)	•									•						•	
Economía	•	•		•	•	•			•	•	•	•				•	
Economía (2º ciclo)		•															
Educación Física						•											
Educación Física (2º ciclo)																	
Educación Social (D)	•			•	•	•						•			•		
Empresariales (D)																	
Enfermería (D)	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Estadística (D)	•	•		•	•	•				•		•				•	

Universitäten = egyetemek

Studiengänge = tanulmányok

* Állami egyetemek

*

Universitäten	Studiengänge (Enseñanza)																
	U. de Alcalá de Henares	U. de Alicante	U. de Almería	U. Autónoma de Barcelona	U. Autónoma de Madrid	U. de Barcelona	U. de Burgos	U. de Cádiz	U. de Cantabria	U. de Carlos III de Madrid	U. de Castilla-La Mancha	U. Complutense de Madrid	U. de Córdoba	U. de Extremadura	U. de Girona	U. de Granada	U. de Huelva
Estudios Empresariales												●					
Estudios Empresariales (D)																	
Farmacia	●					●						●				●	
Filología																	
Filología Alemana						●						●					
Filología Árabe		●			●	●		●				●				●	
Filología Bíblica Trilingüe																	
Filología Catalana		●		●		●									●		
Filología Clásica				●	●			●				●			●		
Filología Eslava						●						●				●	
Filología Francesa		●		●	●	●		●			●	●		●		●	
Filología Gallega						●											
Filología Hebrea						●						●				●	
Filología Hispánica	●	●	●	●	●	●		●			●	●	●	●	●	●	●
Filología Inglesa	●	●	●	●	●	●		●			●	●	●	●	●	●	●
Filología Inglesa (2º ciclo)																	
Filología Italiana						●						●					
Filología Italiana (2º ciclo)																●	
Filología Portuguesa						●											
Filología Portuguesa (2º ciclo)																●	
Filología Románica						●						●				●	
Filología Vasca																	
Filosofía				●	●	●						●			●	●	
Física				●	●	●		●				●	●	●		●	
Fisioterapia (D)	●			●	●	●		●			●	●	●		●	●	
Geografía		●		●	●	●		●			●	●	●		●	●	
Geografía e Historia																	
Geología				●		●						●				●	●
Gestión y Administración Pública (D)			●			●	●	●		●	●						
Graduado Social (D)		●						●									
Historia	●	●		●	●	●		●	●		●	●	●	●	●	●	●
Historia del Arte				●	●	●					●	●	●	●	●	●	●
Humanidades	●		●	●				●	●		●	●	●	●			●
Humanidades (2º ciclo)																	
Informática (D)														●			
Informática (L)																	
Ing. Téc. Agrícola														●			

* Állami egyetemek

*

Universitäten	Studiengänge (Enseñanza)																
	U. de Alcalá de Henares	U. de Alicante	U. de Almería	U. Autónoma de Barcelona	U. Autónoma de Madrid	U. de Barcelona	U. de Burgos	U. de Cádiz	U. de Cantabria	U. de Carlos III de Madrid	U. de Castilla-La Mancha	U. Complutense de Madrid	U. de Córdoba	U. de Extremadura	U. de Girona	U. de Granada	U. de Huelva
Ing. Téc. Agrícola: Explotaciones Agropecuarias			●							●			●	●			●
Ing. Téc. Agrícola: Hortofruticultura y Jardinería			●										●				●
Ing. Téc. Agrícola: Industrias Agrarias y Alimentarias			●							●					●		
Ing. Téc. Agrícola: Industrias Agrícolas																	
Ing. Téc. Agrícola: Mecanización y Construcciones Rurales			●														
Ing. Téc. de Minas																	
Ing. Téc. de Minas: Explotación de Minas									●	●			●				●
Ing. Téc. de Minas: Instalaciones Electromecánicas Mineras													●				
Ing. Téc. de Minas: Metalurgia									●								
Ing. Téc. de Minas: Mineralurgia y Metalurgia																	
Ing. Téc. de Minas: Recursos Energéticos, Combust. y Explo.																	●
Ing. Téc. de Minas: Sondeos y Prospecciones Mineras													●				●
Ing. Téc. de Obras Públicas: Construcciones Civiles									●								
Ing. Téc. de Obras Públicas: Hidrología																	
Ing. Téc. de Telecomunicación: Sistemas de Telecomunicación	●																
Ing. Téc. de Telecomunicación: Sistemas Electrónicos	●								●								
Ing. Téc. de Telecomunicación: Sonido e Imagen																	
Ing. Téc. de Telecomunicación: Telemática	●																
Ing. Téc. en Aeronáutica																	
Ing. Téc. en Diseño Industrial																	
Ing. Téc. en Informática de Gestión	●	●	●	●					●	●	●	●	●	●	●	●	●
Ing. Téc. en Informática de Sistemas	●	●	●	●						●	●	●	●	●	●	●	●
Ing. Téc. en Obras Públicas			●						●					●			
Ing. Téc. en Obras Públicas: Construcciones Civiles																	
Ing. Téc. en Obras Públicas: Hidrología																	
Ing. Téc. en Obras Públicas: Transportes y Servicios Urbanos																	
Ing. Téc. en Tejidos de Punto																	
Ing. Téc. en Telecomunicación																	
Ing. Téc. en Telecomunicación: Sistemas de Telecomunicación																	
Ing. Téc. en Telecomunicación: Sistemas Electrónicos																	
Ing. Téc. en Telecomunicación: Sonido e Imagen																	
Ing. Téc. en Topografía														●			
Ing. Téc. Forestal: Explotaciones Forestales											●						●
Ing. Téc. Forestal: Industrias Forestales																	
Ing. Téc. Industrial									●		●						
Ing. Téc. Industrial: Diseño Industrial																	
Ing. Téc. Industrial: Electricidad									●	●				●	●		●

* Állami egyetemek

*

Universitäten	Studiengänge (Enseñanza)																
	U. de Alcalá de Henares	U. de Alicante	U. de Almería	U. Autónoma de Barcelona	U. Autónoma de Madrid	U. de Barcelona	U. de Burgos	U. de Cádiz	U. de Cantabria	U. de Carlos III de Madrid	U. de Castilla-La Mancha	U. Complutense de Madrid	U. de Córdoba	U. de Extremadura	U. de Girona	U. de Granada	U. de Huelva
Ing. Téc. Industrial: Electrónica Industrial	●							●	●	●			●	●	●	●	●
Ing. Téc. Industrial: Mecánica								●	●	●			●	●	●	●	●
Ing. Téc. Industrial: Química Industrial								●	●						●		●
Ing. Téc. Industrial: Textil																	
Ing. Téc. Naval																	
Ing. Téc. Naval: Estructuras del Buque																	
Ing. Téc. Naval: Estructuras Marinas								●									
Ing. Téc. Naval: Propulsión y Servicios del Buque								●									
Ingeniero Aeronáutico																	
Ingeniero Aeronáutico (2º ciclo)																	
Ingeniero Agrónomo										●			●				
Ingeniero Agrónomo (2º ciclo)		●											●				
Ingeniero de Caminos, Canales y Puertos									●							●	
Ingeniero de Caminos, Canales y Puertos (2º ciclo)																	
Ingeniero de Materiales																	
Ingeniero de Minas																	
Ingeniero de Minas (2º ciclo)																	
Ingeniero de Montes													●				
Ingeniero de Montes (2º ciclo)													●				
Ingeniero de Organización Industrial (2º ciclo)																	
Ingeniero de Telecomunicación									●	●							
Ingeniero de Telecomunicación (2º ciclo)									●								
Ingeniero en Automática y Electrónica Industrial																	
Ingeniero en Automática y Electrónica Industrial (2º ciclo)																	
Ingeniero en Electrónica						●										●	
Ingeniero en Electrónica (2º ciclo)			●														
Ingeniero en Geodesia y Cartografía																	
Ingeniero en Geodesia y Cartografía (2º ciclo)																	
Ingeniero en Informática	●	●	●									●	●	●	●	●	
Ingeniero en Informática (2º ciclo)												●					
Ingeniero en Organización Industrial								●									
Ingeniero en Organización Industrial (2º ciclo)																	
Ingeniero Forestal (2º ciclo)																	
Ingeniero Industrial									●	●	●			●	●		
Ingeniero Industrial (2º ciclo)									●								
Ingeniero Naval																	
Ingeniero Naval (2º ciclo)																	

* Állami egyetemek

*

Studiengänge (Enseñanza)	Universitäten																
	U. de Alcalá de Henares	U. de Alicante	U. de Almería	U. Autónoma de Barcelona	U. Autónoma de Madrid	U. de Barcelona	U. de Burgos	U. de Cádiz	U. de Cantabria	U. de Carlos III de Madrid	U. de Castilla-La Mancha	U. Complutense de Madrid	U. de Córdoba	U. de Extremadura	U. de Girona	U. de Granada	U. de Huelva
Ingeniero Naval y Oceánico																	
Ingeniero Naval y Oceánico (2º ciclo)																	
Ingeniero Químico	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Ingeniero Químico (2º ciclo)																	
Investigación y Técnicas de Mercado (2º ciclo)				•								•					
Lingüística (2º ciclo)				•			•										
Logopedia																	
Logopedia (D)												•					
Maestro: Especialidad de Audición y Lenguaje	•			•			•			•	•	•	•	•		•	
Maestro: Especialidad de Educación Especial	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Maestro: Especialidad de Educación Física	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Maestro: Especialidad de Educación Infantil	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Maestro: Especialidad de Educación Musical	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Maestro: Especialidad de Educación Primaria	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Maestro: Especialidad de Lengua Extranjera	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Máquinas Navales								•									
Máquinas Navales (2º ciclo)																	
Máquinas Navales (D)								•									
Marina Civil (D)									•								
Marina Civil (L)										•							
Matemáticas		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Medicina	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
Naútica y Transporte Marítimo								•									
Naútica y Transporte Marítimo (2º ciclo)																	
Navegación Marítima (D)								•									
Odontología					•						•					•	
Óptica y Optometría (D)	•										•				•	•	
Pedagogía			•	•	•						•			•	•		
Periodismo				•							•						
Periodismo (2º ciclo)																	
Podología					•						•						
Profesorado de E.G.B.												•		•			
Psicología		•	•	•	•	•					•				•	•	
Psicopedagogía (2º ciclo)		•	•	•	•	•	•				•	•			•	•	
Publicidad y Relaciones Públicas				•							•						
Publicidad y Relaciones Públicas (2º ciclo)																	
Química	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•

* Állami egyetemek

A felsőoktatási rendszer

Az egyetem Spanyolországban gyakorlatilag magába foglalja a felsőfokú képzés egészét. A felsőoktatásban az egyetemi rendszeren kívül csak nagyon behatárolt mértékben működik más felsőoktatási intézmény: ilyen mindenekelőtt a művészeti terület (színháztudományok, zene- és tánc, művészet- és formatervezés) és a túrizmus területe. Ezeken a területeken is azonban az a trend érvényesül, hogy az ilyen jellegű tanulmányokat az egyetemek is felkínálják, mint ahogy például a civil tengerészet és a sport felsőfokú tanulmányi lehetősége is az utóbbi években betagozódott az egyetemi intézetekbe.

Az egyetem fogalma Spanyolországban egy olyan intézetet jelöl, amely számos felsőoktatási intézményből áll össze. Ezek lehetnek fakultások (*Fakultades*); műszaki (mérnök) tudományi karok (*escuelas técnicas superiores*) illetve (*escuelas politécnicas superiores*); szakmai minősítő diplomával záruló három éves tanulmányokat nyújtó intézmények (*Escuelas Universitarias*, illetve *Escuelas Universitarias Politécnicas*); vagy néhány kivétellel csak az első ciklus (*Primer ciclos*) tanulmányokat nyújtó intézmény (*Collegios Universitarias*) – egyebek között.

Spanyolországban jelenleg 45 állami egyetem működik, öt egyetemet a privát szféra és négyet a katolikus egyház tart fenn. A konkordátum és miniszteri rendelet értelmében az egyházi egyetemen folytatott megfelelő tanulmányok az állami egyetemeken elismertek. A 45 állami egyetem között három műszaki (politechnikai) egyetem működik, amely kizárólag az építészet és a műszaki (mérnök) tudományok területén kínál szakirányú képzést a nemzeti távoktatási egyetem és a nemzetközi egyetem (*Menindez Pelavo*), amely nyelv- és továbbképző tanfolyamokat, aktuális témákat, és számos műszaki és kulturális rendezvényt bővített szemináriumokat kínál (*Universidad de Extension cultural*).

Az egyetemek illetékessége

Az állami egyetemek a közjog alapján működő önálló intézmények. Irányításukat részben a *Ministerio de Educacion y Cultura*, részben a regionális kormányok végzik. Az összesen 17 autonóm régióból jelenleg 7 rendelkezik teljes jogi illetékességgel az oktatás területén. Ezek a következők: a Baszk-Föld, Galícia, Katalónia, Valencia, Navarra és Andalúzia régiók, valamint a Kanári-Szigetek. A tervek szerint 2000 előtt további régiók is átvették a teljes illetékesség jogát.

A jelenlegi spanyol felsőoktatási rendszer jogi alapját az 1983-as egyetemi reform-törvény (*Ley Orgánica de Reforma Universitaria – LRU*) képezi. Ez a törvény szabályozza az Alkotmányban rögzített öngazgatás jogát az egyetemek számára, és meghatározza az állam, az autonóm régiók és az egyetemek illetékességét. Ennek alapján az egyetemek széles körben autonómok - egyebek között – a következő területeken:

- saját statukumának és normáinak kidolgozása,
- igazgatási szervezeteinek megválasztása, kinevezése és felmentése,
- az egyetem finansziális és költségvetési igazgatása,
- az oktató-, kutató- és igazgatási személyzet kinevezése és alkalmazása,
- a tanulmányi és kutatási tervek kidolgozása és elfogadása,
- a tanulmányi és teljesítmény-értékelési kontrollokra bocsátás (vizsgára bocsátás),

Oktatásügy Spanyolország

- akadémiai fokozatok adományozása,
- kapcsolatfelvétel bel- és külföldi kutató intézetekkel.

A *Ministerio de Educación y Cultura* három területen továbbra is fenntartotta az illetékesség jogát:

- az országosan érvényes diplomák (*títulos*) rögzítése, illetve a megfelelő tantervek irányelveinek elfogadása,
- a tanulmányokra bocsátás előfeltételeinek megállapítása a *Facultad*-on, a *Escuela Técnica Superior*-on és a *Escuela Universitaria*-en,
- az egyetemi oktatók alkalmazási előfeltételeinek rögzítése.

Az 1985. évi egyetemi reformtörvény alapján létrehozták az Egyetemi Tanácsot (*Consejo de Universidades*), amely valamennyi oktatáspolitikai kérdésben az egyetemek szintjén koordinációs-, tervezési-, javaslattevési- és tanácsadói funkciókat gyakorol. Az Elnökséget az oktatási- és tudományos miniszter vezeti, további tagjai az állami egyetemek rektorai, az autonóm régiók egyetemi képzésének felelősei, és további 15 személy a Parlament részéről kinevezve.

A *Consejo de Universidades* javaslatai alapján az utóbbi tíz évben a felsőoktatás szintjén egy átfogó reform-folyamat valósult meg: újra szabályozták - egyebek között - a tanterveket, a tanulmányok felépítését, az akadémiai (egyetemi) fokozatokat, az egyetemek szervezeti felépítését.

A *Consejo de Universidades* rögzíti az általános irányelveket, az országosan érvényes akadémiai (egyetemi) záróvizsgák és diplomák (*Títulos oficiales*) kérdésében. Ugyanakkor az egyes egyetemek autonóm módon maguk készítik el a tantervek nagy részét. A törvényben biztosított autonómia alapján az egyetemek jogosultak olyan tanulmányok felkínálására is, amelyek önálló, egyedi, a *Catálogo de Títulos Oficiales*-ben (az egyetemi fokozatok jegyzéke – K.J.) nem szereplő záró oklevelek, diplomák elnyeréséhez vezet. Ezek az egyetemi oklevelek (diplomák) (*títulos propios de la Universidad*) nem érvényesek a nemzeti jogfelség területén, ugyanakkor lehetséges, hogy egy későbbi időpontban egy megfelelő eljárás keretében ennek elismerésére is sor kerülhet.

Az egyetemek szervezeti felépítése

Az egyetemek alapvető szervezeti egységei a *Departamentos*-ok. Egy *Departamento*-hoz egy vagy különböző szakirány több tanszéke tartozik. Több *Departamentos* összevonásából jön létre a *Facultad*, vagy egy *Escuela Técnica Superior*.

A fakultás az igazgatás és a szervezés ügyeiben illetékes, és koordinálja az egyetemi fokozat elnyeréséhez vezető egyetemi oktatást, miközben a *Departamento* a kutatás és az oktatás fejlesztéséért felelős. Az egyes *Departamento*-k több rész-, vagy oktatási területből tevődnek össze, amelyeket *Area*, *División*, *Sección*, *Subsección*, *Especialidad* vagy *Orientación* elnevezéssel jelölnék.

Az egyetem élén a rektor áll, akit a *Claustro Universitario* (Szenátus) az egyetemi professzorok közül választ. A rektor hivatali ideje általában négy év.

A *Claustro Universitario* látja el az egyetem teljes képviselőit, és egyetemi professzorokból, hallgatókból és az igazgatási személyzetből áll. A *Junta de Gobierno*-t, a végrehajtó szervet a rektor hozza létre, amelynek tagja a rektor, a rektor helyettesek, a *Secretario General*, az igazgatási vezető, az egyes *Facultadesek*, *Escuelas Técnicas Superiores-ek* *Departamentos-ok*, *Escuelas Universitarias-ok* és *Institutos Universitarios-ok* képviselői (a gyakorlatban a dékán, illetve az igazgató).

A vezetést a belső ügyekben a *Facultades*, az *Escuelas*, a *Departamentos* és az *Institutos* látja el a *Juntas Defacultad/de Escuela*, illetve a *Consejos de Departamentos/de Institutos* révén. Ezek a felsorolt egységek reprezentatív szervek, amelyek megválasztják az egység dékánját, illetve igazgatóját. A vezető fórumok összetétele és funkciója ügyében az egyetem statútuma intézkedik.

A tanulmányok

A tanév

Az egyetemi reform egyik új vonása az akadémiai év két szemeszterre osztása. A szemeszterek október elejétől február derekáig, és február derekától június derekáig tartanak. A szemeszter vizsgákra mindenkor a szemeszter két utolsó hetében kerül sor. A sikertelen vizsgák szeptemberben megismételhetők, néhány egyetemen februárban is módot adnak utóvizsgákra. Az oktatást általában két hét karácsonyi szünet, és egy hetes húsvéti szünet idejére felfüggesztik.

A felsőoktatási reform előtt Spanyolországban a tanulmányokat csak szeptemberben lehetett megkezdeni. Időközben azonban az egyetemek a beiratkozást szeptemberben és februárban is egyaránt lehetővé tették.

A tanulmányi rendszer

Az egyetemi képzés kettős célt szolgál, nevezetesen a szakképzést, és a felkészítést a tudományos- és a kutatói tevékenységre. A tanulmányokat a spanyol egyetemeken általában két-három éves ciklusokra osztják fel. Ennek jegyében négy különböző tanulmányi modell működik:

- rövid tanulmányok egy tanulmányi ciklus időtartamára szakmai kvalifikációs bizonyítvánnyal (*primer ciclo*);
- két tanulmányi ciklust átfogó folyamatos tanulmányok, az első ciklus végén szakmai kvalifikációs végbizonyítvány nélkül (*primer ciclo + segundo ciclo*);
- doktori tanulmányok (*tercier ciclo*).

▷ Hosszúidejű (folyamatos) tanulmányok

A szabályos akadémiai (egyetemi) tanulmányok (hosszúidejű tanulmányok) egy *Facultad*-on, vagy egy *Escuela Técnica Superior*-on, illetve *Escuela Politécnica Superior*-on abszolválhatók. A két tagozatú szabályos egyetemi képzés első tanulmányi ciklusán a *Licenciado* diploma elnyerése néhány szakon a *Collegio Universitario*-n is megvalósítható.

Oktatásügy

Spanyolország

A *Collegios Universitarios*-ok a gyakran túlterhelt egyetemek tehermentesítése érdekében a környező városokban jöttek létre, és többségükben a „provinciákban” működnek. Tekintettel arra, hogy a *Collegios Universitarios*-ok a legtöbbször csak egy záró dokumentum (végzettség) nélküli tanulmányi ciklust kínálnak, a tanulmányokat gyakran egy *Facultad*-on kell folytatni.

Néhány hosszú ideig tartó tanulmány *primer cicloja* elvégzése esetében a *Diplomado*, az *Arquitecto Técnico* vagy az *Ingeniero Técnico* oklevél adományozható, miközben az első ciklus után szakmai kvalifikációt nem nyújtó hosszú ideig tartó tanulmányok esetén diplomát csak mindkét tanulmányi ciklus befejezésével lehet elnyerni. Egy *Facultad*-on 4-6 éves stúdium után elnyerhető a *Grad Licenciado* fokozat, egy *Escuela Técnica Superior*-on, illetve egy *Escuela Politécnica Superior*-on a *Grade Arquitecto* vagy az *Ingenieron*.

→ *Créditos*

Az egyetemi reform egyik központi eleme a tanulmányi pontok (*créditos*) bevezetése. Ennek alapján a tanulmány időtartama nem években, hanem *créditos*-okban kerül meghatározásra. Egy *créditos* valamely oktatási forma keretében folytatott, vagy egyéni tanulmány (*carga lectiva*) keretében végzett tíz órának felel meg. Azt, hogy a tíz órából mennyi esik az oktatásszerű programokra és a személyes tanulásra, a mindenkori tanterv rögzíti.

Egy hétre - teljesidejű tanulmány esetén - 20-30 órát, azaz egy akadémiai évre 600-900 órát számítanak. Ebből következően egy tanulmányi évben 60 és 90 közötti *créditos*-t lehet kapni. A rövid tanulmányokhoz (lásd lent) 180-200, a hosszú tanulmányokhoz 300-350 *créditos* szükséges. Kivételt a műszaki (mérnök) tanulmányok (400 *créditos*-ig) és az orvostudományok (500-550 *créditos*-ig) képeznek. Egy hosszúidejű tanulmány tehát legkevesebb 4-6 évig tart, ugyanakkor számos hallgató tanulmányi ideje - mindenekelőtt a műszaki tudományok, az építészet vagy más természettudományos tanulmányok keretében - lényegesen hosszabb.

→ **Oktatási formák**

Az oktatási formák keretében előadásokat és szemináriumokat lehet megkülönböztetni. Az egyes szakokon az oktatás (*materias*) legtöbbször háromszor egy óras képzést (*clases*) jelent hetenként, a *segundo ciclo* keretében néha összevont órákat tartanak. A *clases* hasonlít a német előadásokhoz (*clases magistrales*) és mindenekelőtt az első tanulmányi szakaszban, rövid idő alatt átfogó témák feldolgozását szolgáló áttekintő jelleggel kerülnek megtartásra. Néha az előadásokhoz kiegészítésként hozzákapcsolódó gyakorlati feldolgozásra (*clases prácticas*) is sor kerül, mint például az olvasmány feldolgozások, nyelvi gyakorlatok, stb.

▷ **Rövid tanulmányok**

Az egy tanulmányi ciklust magukba foglaló tanulást (*primer ciclo*) rövid tanulmánynak (*ciclo corto*) is nevezik, amelyeket az *Escuela Universitaria*-n, illetve az *Escuela Universitaria Politécnica*-n is lehet abszolválni. Az *Escuela Universitaria*-n a három éves tanulmány a *Diplomado* akadémiai (egyetemi) fokozattal fejeződik be, egy *Escuela Universitaria Politécnica*-en három év után *Arquitecto Técnico* vagy *Ingeniero Técnico* fokozatú végzettséget adnak. A diploma feljogosít szakmai tevékenység végzésére.

Oktatásügy

Spanyolország

Ez a stúdium a gyakorlatban semmilyen lehetőséget nem kínál a második tanulmányi ciklus befejezéséhez. A gyakorlatban azonban lehetséges az abszolvensek számára meghatározott tanulmányokat egy – legtöbbször egyéves – kiegészítő tanfolyam (*Curso de Adaptación*) eredményes látogatása után egy rokon tanulmány keretében a második tanulmányi ciklus formájában egy (doktorálási joggal rendelkező) főiskolán folytatni. Ez ügyben az illetékes intézményekhez kell fordulni.

▷ **Doktori és más postgraduális tanulmányok**

A harmadik ciklus (*tercer ciclo*) doktori tanulmányaira bocsátás előfeltétele a *Licenciado*, az *Arquitecto*, vagy az *Ingeniero* diplomák elnyerése. A tanulmány két évig tart (+disszertáció) és a doktori cím (*título de doctor*) adományozásával zárul. A doktori fokozat előfeltétele egy tudományos munka (disszertáció) elkészítése és ennek nyilvános megvédése, valamint meghatározott teljesítmények igazolása.

A doktori programot és a mindenkor követelményeket az illetékes minisztériumi részleg készíti el, és az oktatási- és tudományos miniszter engedélyezi. Minden doktorandusznak a doktori tanulmányai keretében eredményesen kell elvégeznie az előírt stúdiumokat, amelyek általában egy éves időtartamot (32 *créditos*) jelentenek.

A habitáció Spanyolországban nem működik

Amint arra már utaltunk, az egyetemek az általánosan elismert tanulmányok mellett különböző olyan tanulmányokat is felkínálhatnak, amelyek az egyes egyetemek által kiadott egyedi fokozatokkal (*titulos propios de la universidad*) zárulnak. Ennek a lehetőségnek az alapján – különösen az utóbbi időben – megnőtt ezeknek a tanulmányoknak a kínálata, mindenekelőtt a posztgraduális (*Cursos de Postgrado*) szinten. Függetlenül a tanulmányokra bocsátás előfeltételeitől és a stúdium időtartamától, az egyetemek – egyebek között – a következő fokozatokat adják: *Diploma (de especialización, capacitación)*, *Especialista Universitario*, *Experto Universitario*, *Cercificado de Aptitud* vagy *Magister Universitario (Master)*. Az előfeltétel a gyakorlatban a kétéves *Master*-programhoz a *Licenciado*, az *Arquitecto* vagy *Ingeniero* végzettség. A *titulos propios* bár az Oktatási- és Tudományos Minisztérium részéről hivatalosan nem elismert, a diplomások világában értéke igen jelentős.

A szakmai továbbképzési tanulmányi programokról, vagy más továbbtanulási lehetőségekről (kiegészítő tanulmány, stb.) az egyes egyetemek tájékoztatnak.

▷ **Egyetemen kívüli tanulmányok**

Tekintettel arra, hogy a felsőszintű képzés Spanyolországban szinte kizárólag az egyetemi tanulmányokra szűkül, csupán kevés *Carreras no universitarias* működik. Ezek mindenekelőtt azt a művészeti felsőoktatást foglalják magukba egyedi felépítéssel és tanulmányokra bocsátási előfeltételekkel, amelyek az akadémiai szintet illetően az egyetemekkel egyenértékűek. Ide tartoznak a következők:

- A zene és a tánc területén működő szakképzés: az itt folyó szakmai oktatás célja a zenészek (hangszeres zenészek, karnagyok, komponisták, stb.) táncosok, koreográfusok, kritikusok és zenetörténészek képzése.

Oktatásügy

Spanyolország

A zene- és táncfőiskolán (*Conservatorios Superiores de Musica* vagy *Conservatorios Superiores de Danza*) folytatott tanulmányok két tanulmányi ciklusból állnak, és összesen négy évig tartanak. Az első ciklus befejezése után a jelöltek *Profesor* egyetemi fokozatot érnek el, amely megfelel a *Diplomado* egyetemi (akadémiai) fokozatnak. A második ciklus befejezése a *Profesor Superior* cím elnyerésével jár, amely egyenértékű a *Licenciado* fokozattal.

- Színháztudományok: A négyéves tanulmány elvégzése a *Escoela Superior de Arte Dramático a Título Superior de Arte Dramático* diplomával nyújtja a végzettséget, amely megfelel a *Licenciado* fokozatnak. A stúdium idején választani lehet a dramaturgia és rendezés, a színpadi díszlettervezés és ábrázolás között.
- Ábrázoló művészetek és formatervezés:
A képzés magába foglalja az alkalmazott művészetek, a kézműves művészet és formatervezés (*Escuela Superior de Diseño*) valamint a kulturális javak gondozásának és restaurációjának *Escuela Superior de Restauración y Conservación de Bienes Culturales* tanulmányi irányokat, amelyek a *Diplomado* fokozattal zárulnak.

Akadémiai (egyetemi) fokozat

A *Consejo de Universidades* részéről összeállított listán jelenleg 131 *títulos oficiales* található, mint államilag elismert akadémiai végzettség. A leggyakrabban adományozott fokozatok a következők:

- *Diplomado*: az *Escuelas Universitarias*-on az első három éves időtartamú tanulmányi ciklus végén adományozott (például *Diplomado en Trabajo Social*, *Diplomado en Máquinas Navales* stb.) diploma.
- *Ingeniero Técnico*: az *Escuelas Politécnicas*-on szerezhető diploma 3-4 éves stúdium (*primer ciclo*) után. (Például *Ingeniero Técnico en topografía*, *Ingeniero Técnico en Informática de Gestión* stb.)
- *Arquitecto Técnico*: mint *Ingeniero Técnico*.
- *Maestro*: az *Escuela Universitaria*-n három tanulmányi év után megszerzett végzettség, amely előfeltétele a tanári szakma gyakorlásának az előiskolákban és az alapfokú iskolákban.
- *Licenciado*: a második tanulmányi ciklust elvégzett olyan hallgatóknak adományozott diploma, akik összesen 4-től 6 éves stúdiumot végeztek egy *Facultad*-on. (Például *Licenciado en Filosofía*, *Licenciado en Medicina*.)
- *Ingeniero*: a diploma elnyerésének előfeltétele a második ciklus befejezése, vagyis egy 5-6 éves stúdium abszolválása egy *Escuela Técnica Superior*-on (pl. *Ingeniero de Montes*, *Ingeniero Industrial*.)
- *Arquitecto*: mint *Ingeniero*.
- *Licenciado con Grado*: ahhoz, hogy a jelölt ezt a címet elnyerje, kiegészítő tanulmányokat kell folytatnia a 4-től 6 évig tartó stúdiumhoz, egy *Facultad*-on vagy egy *Escuela Técnica Superior*-on egy írásos dolgozatot (*Tesina de Licenciatura* vagy *Proyecto*) kell készítenie. Ez a diploma előfeltétel egy tudományos karrierhez az egyetemen, vagy az oktatói tevékenységhez.

- *Doctor*: a doktori cím elnyerésére az jogosult, aki elnyerte a *Licenciado*, az *Arquitecto*, vagy az *Ingeniero* címet, legalább két évig részt vett egy doktori tanfolyamon a harmadik tanulmányi ciklus keretében, továbbá disszertációt készített és azt nyilvánosan megvédte.

A tanterv

Az oktatás a tanterv (*plan de estudios*) alapján történik, amely minden tanulmányi évben meghatározza a kulcs-szakok (*materias troncales*), a kötelező szakok (*materias obligatorias*), a kötelezően választható kurzusok (*materias optativas*) és a szabad tanfolyamok (*materias de libre eleccion por el estudiante*) számát.

Az alapszaktárgyak tartalmazzák a felsőoktatási intézetek számára országosan kötelező tanulmányok tartalmát. A további szakok tartalmának eldöntése az egyes főiskolák illetékessége, amelyek tantervei visszatérően rögzítik azt, hogy mely tartalmakat kínálják kötelező, illetve *optativ* módon. Végezetül a szabad szaktárgyak (kb. 10%) eldöntését meghagyják a hallgatóknak.

Tanulmányi tanácsadás és diákegyesületek

Az alapvető és a tanulmányokkal összefüggő, valamint szociális kérdésekben a tanácsadás és az információ az egyetemek ügye. Valamennyi felsőoktatási intézményben működnek olyan hivatalok, amelyek a külföldi hallgatóknak a tanulmányok tartalmáról és a végzettségekről, valamint az olyan tényezőkről, mint a szállás és ellátás, a betegbiztosítás információt tudnak adni ezek: tanulmányi titkárság (*Vicerrectorados de alumnos*), az információs irodák (*Oficinas de Informacion*), illetve az *International Relations Offices* (*Oficinas de Relaciones Internacionales*).

Az utóbbi években a legtöbb egyetemen tanulmányi egyesületek jöttek létre, eltérő célokkal és törekvésekkel. Néhány közülük a kultúra és a sport iránt érdeklődőket tömöríti, más egyesületek célja a politikai tevékenység. Közlebbi felvilágosítást az illetékes egyetemen nyújtanak.

Pályázás, tanulmányokra bocsátás és beiratkozás

Tanulmányokra bocsátási előfeltételek

Figyelemfelhívás

Számos külföldi hallgató Spanyolországban különböző csere- és ösztöndíjas program (például az ERASMUS) keretében végzi tanulmányait. Ezek a diákok a szükséges felvilágosítást a tanulmányokra bocsátás előfeltételeiről, a különböző eljárásokról az ösztöndíjat adományozótól kapják.

▷ Elsőévesek

Alapvetően a német pályázók esetében is a spanyolokkal azonosak az előírt feltételek.

Oktatásügy

Spanyolország

Egy spanyol egyetemre bocsátás előfeltétele a *Bachiller* (érettségi) elnyerése, vagy a spanyol középiskolai végzettséggel egyenértékű olyan külföldi diploma felmutatása, amely általános felsőoktatási továbbtanulásra jogosít. A szakmai főiskolákra és egyetemekre pályázóknak tudniuk kell, hogy a tanulmányok egyenértékűek a németországgal. A szakfőiskolai tanulmányokra feljogosító érettségivel rendelkező pályázóknak esetenként kell tisztázni, hogy milyen tanulmányokra vehetők fel.

Ahhoz, hogy a jelölt az egyetemi felvételi vizsgán (*Prueba de acceso a la Universidad-Selectividad*) résztvehessen német (vagy más országbeli – K.J. -) továbbtanulni kívánó fiatalnak, a spanyol Oktatási és Tudományos Minisztériumban (a címetek elismerő alosztályra) kell az elismerésre/egyenértékűségi nyilatkozatra (*convalidación/homologación*) vonatkozó igényüket benyújtani. A folyamodvány formanyomtatványa a minisztériumban vagy a spanyol nagykövetségen érhető el.

→ A kitöltött folyamodványokhoz a következő mellékleteket kell csatolni:

- az érettségi bizonyítvány másolata (az elvégzett osztályok számával, az oktatott szakok felsorolásával, a teljes időtartam alatt elért tanulmányi eredményekkel) hiteles fordításban. Az érettségi bizonyítványt egy állami intézet hitelesítő bélyegzőjével kell hitelesíteni, pl. kormányelnökök, az 1961. május 10-i hágai megállapodása jegyében;
- a születési anyakönyvi kivonat és az állampolgárságot igazoló okmány másolata;
- igazolás a diploma elismeréséért járó díj befizetéséről.

Amennyiben az elismerés (*convalidación*) kinyilvánításra kerül, a német pályázónak felvételi vizsgát (*Prueba de aptitud para el acceso a la universidad-Selectividad*) kell letennie, amely elengedhetetlen előfeltétel a felvételhez egy *Facultades-re*, egy *Escuelas Técnicas Superiores-re* és egy *Collegios Universitarios-ra*. Az *Escuela Universitaria* studiumhoz ezeket a vizsgákat nem írja elő törvény, tekintettel azonban arra, hogy a tanulmányokra várakozók száma a tanulmányi helyeket a gyakorlatban mindig túllépi, a pályázóknak csak az egyetemi felvételi vizsga abszolválása esetén van esélyük tanulmányi helyhez jutni.

Az elismert külföldi iskolai végzettséggel rendelkező tanulók számára az egyetemi felkészítő vizsgát a spanyol távegyetem (*Universidad Nacional de Educación a Distancia/U.N.E.D.*) szervezi, és a vizsgák Spanyolországban és külföldön egyaránt letehetők. A vizsgaidőpontok minden év júniusában és szeptemberében vannak.

A német pályázók a vizsgát az *U.N.E.D.* keretében Németországban is letehetik. A további tudnivalókról a vizsga időpontját, tartalmát, helyét, a jelentkezési határidőt, valamint a vizsgadíjak mértékét a spanyol nagykövetség munkatársaitól, vagy a Bonn-ban működő távegyetem munkatársaitól lehet megtudni. Spanyolországban a főiskolai felvételi vizsga kérdéseivel kapcsolatban az *U.N.E.D.*-seccion de *C.O.U.* y *P.A.A.U.*-hez kell fordulni.

→ A bejelentkezéshez a következő dokumentumokat kell mellékelni:

- az érettségi bizonyítvány igazolásának elismerését (*convalidación*) (legtöbbször elég az igazolás arról, hogy az elismeréssel kapcsolatos folyamodványt beadták);
- az utolsó négy év, azaz a 10-13. osztály bizonyítványainak hiteles másolatát hiteles fordítással;

Oktatásügy

Spanyolország

- a születési anyakönyvi kivonatot és az állampolgársági igazolást;
- a személyigazolványt, illetve útlevelet;
- igazolást a vizsgadíjak befizetéséről (9400 Pts az első részvételnél és 7000 Pts a vizsga megismétlésekor).

→ A Selectividad két részből áll, és a következő feladatokat tartalmazza:

- egy spanyol szöveg megbeszélése, egy további spanyol szöveggel kapcsolatos nyelvtudományi és nyelvtani kérdések megválaszolása, illetve egy idegennyelvű szöveg elemzése (angol, francia, német, olasz vagy portugál);
- szakvizsgák: a jelölt maga dönt a természettudományok mindkét szakirányából választott szakról (matematika-I., fizika, kémia, biológia, geológia és műszaki rajz szakokkal), vagy a szellem- és társadalomtudományok témaköréből való választásról (irodalom, újkori történelem, latin, görög, művészettörténet, matematika-II. és filozófia szakok közül) és a felkínált szakok közül összesen hármat kiválaszt a vizsgához.

A végső érdemjegy a vizsga összes érdemjegyeiből, valamint az utolsó négy év érdemjegyeinek átlagából tevődik össze. A vizsgát négy alkalommal lehet ismételni.

Figyelem:

A művészeti stúdiumok (*Facultad de Bellas Artes*) pályázóinak a művészeti tehetségükről egy speciális felvételi vizsgát (*Prueba de Evaluación de las Aptitudes Personales para las Artes Plásticas*) kell igazolniuk. Ezekre a vizsgákra a gyakorlatban július elején az érintett *Facultades*-en kerül sor. A fordító/tolmács és a sport tanulmányokat választóknak ugyancsak speciális alkalmassági vizsgát kell tenniük. A konkrétumokról ajánlatos időben a megfelelő egyetemen érdeklődni.

▷ A tanulmányaikat folytatók

Aki Spanyolországon kívül már néhány szemesztert elvégzett, az a továbbtanulási szándéka esetén közvetlenül forduljon ahhoz a *Facultades/Escuelas*-hoz, amely a tanulmányi és vizsgaeredmények beszámításáról (*convalidación de estudios parciales*) dönt. A *Facultades/Escuelas*-ban beszerezhető folyamodvány nyomtatványaihoz a gyakorlatban a következő mellékleteket kell csatolni:

- az abszolvált rész-stúdium meglétét egy német főiskolán abszolvált vizsgával;
- áttekintést a tantervről a hivatalos német egyetemi előadójegyzék alapján;
- a meglátogatott oktatási órák részletes felsorolásait az elért teljesítmények igazolásával;
- születési anyakönyvi kivonatot és állampolgársági igazolást;
- igazolást a tandíjak befizetéséről, a pontos összegről a fakultás titkársága ad felvilágosítást.

Valamennyi dokumentumnak hitelesnek kell lennie, és együtt egy hiteles fordítással Spanyolországban kell benyújtani.

▷ Diplomások

A doktori tanulmányokra bocsátás általános előfeltétele Spanyolországban egy *Licenciado*, *Arquitecto*, vagy *Ingeniero* végzettség, vagy egyenértékű külföldi egyetemi diploma. Tekintettel arra, hogy az egyetemi tanszékek és intézmények a doktori tanulmányok struktúrájáért széleskörű felelősséggel rendelkeznek és így azt maguk alakítják, valamennyi, a tanulmányok folytatásával kapcsolatos kérdéssel ahhoz a *Departamento*-hoz kell fordulni, amely a választott doktori tanulmányokat kínálja. A *Departamento* a pályázó által benyújtott dokumentumok értékelése alapján dönt a doktorandusz felvételéről.

Bár a *Departamentos* joga a pályázó felvételével kapcsolatos döntés, mégis minden pályázónak tanácsoljuk, hogy forduljon az Oktatási- és Tudományos Minisztériumhoz (*Subdirección General de Títulos, Convalidaciones y Homologaciones*) az egyetemi (akadémiai) végzettsége (*convalidación de estudios totales superiores universitarios*) elismerésének és egyenértékűségének igazolásáért. Ez a kérelmet a *Departamento*-ra történt felvétel után, vagyis a doktori tanulmányok időszakában is be lehet nyújtani.

→ Egy befejezett egyetemi, főiskolai tanulmány elismerésével kapcsolatos beadványhoz a következőket kell csatolni:

- az egyetemi, főiskolai végzettséget igazoló okmány másolatát (diploma, magister, államvizsga, doktor);
- igazolást az abszolvált tanulmányokról (tanulmányi könyv és teljesítmény igazolás);
- születési anyakönyvi kivonatot és állampolgársági igazolást;
- igazolást az elismerést díjának befizetéséről.

→ Egy doktori cím elismerésével összefüggő beadványhoz kiegészítésül a következő dokumentumokat kell csatolni:

- a doktori disszertáció spanyol nyelvű összefoglalását, a doktori disszertáció egy példányát, a vizsgabizottság tagjainak névsorát és a vizsga eredményét;
- a német egyetemi végzettség egyenértékűségének igazolását (*homologación*).

Minden dokumentumot hitelesíteni kell és hiteles spanyol fordításban kell benyújtani.

Beiratkozás

A beiratkozás előfeltétele az egyetemre bocsátási vizsga abszolválása.

A beiratkozáshoz szükséges előzetes beiratkozásra (*preinscripción*) a gyakorlatban június/júliusban és szeptemberben kerül sor. A pontos határidőket az egyes egyetemek jelölik ki. Az előzetes beiratkozás nyomtatványát az illetékes egyetemen lehet beszerezni. A *preinscripción* során egy előzetes bejelentésre kerül sor, amely a tanulmányi helyek foglalásának egy formája, és ezt akkor is be kell nyújtani, ha a pályázó eddig az időpontig a *Selectividad* vizsgát még nem tette le, vagy az iskolai végzettség, illetve az egyetemi, főiskolai tanulmányok elismerésére még nem került sor.

Oktatásügy

Spanyolország

Minden pályázó arra az egyetemre nyújtja be kezdeményezését, amelyen tanulni kíván, és ennek érdekében egy tanulmányi helyre szándékozik jutni. A pályázati formanyomtatványon a választott területtel kapcsolatos szándékát sorrendileg kell megnevezni, konkrétan azt, hogy *Facultades-en*, *Collegios Universitarios-on* vagy *Escuelas Técnicas Superiores-en* kíván tanulni. A pályázók nagy számára való tekintettel általában nem lehetséges mindjárt az elsőnek megjelölt szándékot preferálni.

Amint az egyetem egy tanulmányi helyet egy meghatározott szakterületen a hallgató számára biztosít, a pályázó az előírt dokumentumok birtokában beiratkozhat. Az illetékes karon elérhető formanyomtatványt (*impreso de matrícula*) ki kell tölteni, és a következő mellékletekkel (hitelesen és hiteles spanyol fordításban) a kar titkárságán be kell nyújtani:

- az elismert érettségi bizonyítvány, illetve a résztanulmány, vagy a tanulmány befejezéséről szóló igazolás elismerésének másolata;
- igazolás az egyetemre bocsátási vizsga (*Prueba de aptitud*) letételéről;
- útlevél, vagy születési anyakönyvi kivonat;
- igazolás a tandíj befizetéséről;
- két útlevél-fénykép (a név feltüntetésével a hátoldalon).

A beiratkozási határidő normális esetben a *Selectividad*-ot követő első vagy második hét, azaz július és szeptember/október. Ezek azonban évente változnak, és ezen kívül az új beiratkozások és az ismételt beiratkozások eltérőek. A pontos beiratkozási időpontot az érintett egyetemről kell megkérdezni. Az ismételt beiratkozásnál elesik a *preinscripción*.

Felvételi korlátok

A felsőoktatás reformjáról szóló törvény csupán az egyetem kapacitásától függő korlátokat fogad el a felvételinél. Tekintettel arra, hogy meghatározott tanulmányi irányok a pályázók száma a rendelkezésre álló helyek számát az utóbbi években általában túllépte, szinte minden egyetem a szakirányok egész sorában tanulmányi bocsátásra bocsátási kvótákat rögzített. A pályázók kiválasztása a tanulmányi átlagok alapján történik. (*numerus clausus*) Mivel Spanyolországban semmilyen országos méretekben érvényes felvételi korlátozás nincs a meghatározott szakirányokra vonatkozóan, mindenkor az egyetemről függ annak eldöntése, hogy mely szakokon érvényesíti a felvételi korlátozásokat. Ezen kívül a felvételi korlátozások egy tanulmányon belül is évről-évre változnak.

Nyelvismeret

Tekintettel arra, hogy közel minden tanulmányokat megkezdő fiatal kötelező felvételi vizsgát (*prueba de aptitud para el acceso a la Universidad* vagy *selectividad*-lásd fenn-) tesz, a spanyol nyelv átfogó ismerete ehhez nélkülözhetetlen. Ebből következően ajánlatos a személyes nyelvismeretet kritikusán felbecsülni, és azt adott esetben az országon belüli nyelvtanfolyamon tovább mélyíteni. Egyébként magától értetődő, hogy eredményes tanulmányokat csak jó spanyol nyelvismerettel lehet végezni.

Az egyetemi előadások és más foglalkozások a spanyol egyetemeken döntő mértékben spanyol nyelven történnek.

Oktatásügy

Spanyolország

Ugyanakkor figyelembe kell venni azt is, hogy az autonóm közösségekben – ahol egy második hivatalos nyelv is használt – néhány egyetemi foglalkozást ezen a nyelven is meg lehet tartani. Kivételes esetekben – mindenekelőtt doktori tanulmányoknál – az oktatási programokat angol nyelven is felkínálják.

Az egyetemek maguk, és további képző intézmények az ország területén a nyelvtanfolyamok széles körét kínálják kezdőknek és haladóknak egyaránt. Számos tanfolyam olyan témákat ölel fel, mint a Spanyolország-ismeret, a történelem, az irodalom és a kultúra. Nyelvtanfolyamokat egész évben kínálnak, amelyek három-négy héttől (nyári tanfolyam) több hónapi (szemeszter-tanfolyam) tartanak. Valamennyi lehetőségről közelebbi felvilágosítást az Oktatási és Kulturális Minisztérium évente kiadásra kerülő információs füzetében – *Cursos de Lengua y Cultura para Extranjeros en España* – lehet találni. (...)

Tandíjak és finanszírozási lehetőségek

A tandíjakat évről-évre újra megállapítják. A felsőoktatás területén illetékességgel rendelkező autonóm közösségek egyetemén és főiskoláin a tandíjakat az illetékes kormány és az egyetemi tanács, a további állami egyetemeken az Oktatási- és Tudományos Minisztérium határozza meg. A privát egyetemek és főiskolák, valamint az egyház által fenntartott egyetemek tandíjait a fenntartók szabadon határozzák meg. Ennek a szabályozásnak az alapján a spanyol egyetemeken nincsenek egységes tandíjak, ugyanakkor az eltérések viszonylag kismértékűek. A tandíjak az 1996/97-es tanévben általában kb. 70 000 pezetát (Pts) tettek ki. A *Boletín Oficial del Estado*-ban a pontos tandíjak az esedékes akadémiai évre vonatkozóan augusztus/szeptemberben nyilvánosságra kerülnek.

Ezek a tandíjak azokra a tanulmányokra vonatkoznak, amelyek a teljes spanyol felségterületen elismert állami fokozat elérésével zárulnak. A további tanulmányok és fokozatok számára – amelyek egy egyetemen, vagy főiskolán az autonómia keretében kerülnek felkínálásra – (*títulos propios*) az érintett főiskola maga határozza meg a tandíjat.

Lehetőségek a külföldi tartózkodás támogatására

(...)

Megjegyzés:

A mappa A 31.26, A 31.27 – 09/97 oldalain található összeállítás a Németországban tanuló hallgatók számára nyújt felvilágosítást a címben jelzett témáról. A fordítását mellőzzük. (K.J.)

Ösztöndíjak

A DAAD és a spanyol kormány ösztöndíjai

Az 1999-ben megjelent cikk első része a DAAD széles körben ismert ösztöndíjairól nyújt áttekintést. Ennek ismertetésétől eltekintünk, az érdeklődők a DAAD Internet oldalán (www.daad.de) kaphatnak felvilágosítást.

A Spanyol Külügyminisztérium Kulturális Kapcsolatok Főigazgatósága évente biztosít ösztöndíjakat különböző időtartam programokra. Ennek jegyében egyhónapos nyári ösztöndíjak és háromtól kilenc hónapig tartó ösztöndíjak is pályázhatók. A hosszabb idejű ösztöndíjak a német posztgraduális képzést szolgálják, de kivételes esetben pályázhatnak a diákok az egyetemi tanulmányok utolsó évében is, a szemeszter abszolválásával egyidejűleg. (A cikk nem foglalkozik más országokból is igénybe vehető ösztöndíjakkal, de feltehetően ilyenek is vannak – a ford.) Valamennyi év elején a spanyol követség kulturális részlege informálja az egyetemek romanisztikai szemináriumait az ösztöndíjak lehetőségekről, ahol ezekről részletesebb tájékoztatást is adnak. Az érdeklődők kivételes esetekben a spanyol követségek kulturális részlegeihez is fordulhatnak.

(...)

Az Európai Unió programjai

Támogatási lehetőségeket a Spanyolországban folytatott studiumokhoz az Európai Bizottság ERASMUS programja keretében is lehet pályázni, amely 1995-ben a SOCRATES keretprogramba integrálódott. A harmadik szemeszertől azok a hallgatók, akik külföldi tanulmányi program keretében hazai egyetemükön egy spanyol vendégegyetemi részlegben végzik a tanulmányaikat, az ERASMUS – program keretében hozzájuthatnak a külföldi tanulmányokkal összefüggő többlet – költségek támogatásához. A támogatás legkevesebb 3, legtovább 12 hónapig tarthat. Támogatási lehetőség kizárólag az egyetemi kooperáció keretében vehető igénybe. A hallgatók továbbra is a német egyetemeken iratkoznak be, és nem fizetnek semmilyen beiratkozási díjat, az őket oktató képző intézményben.

Oktatásügy Spanyolország

A Zaragozai Egyetem képe

Napos tanulmányi hetek

Spanyolországot hallva a legtöbben az üdülésre, a strandra és a tengerre gondolnak: az országnak azonban egész más ösztönző oldalai is vannak. Egy tanulmányi tartózkodás Zaragózában nagyon alkalmas arra, hogy ezt a másik oldalt is felfedjük. Zaragoza mintegy 300 km-re Nyugatra található Barcelonától, mintegy 600 000 lakossal és az Aragón régió székhelye. Repülővel vagy nemzetközi járatú autóbusszal Zaragoza Németországból könnyen elérhető.

Az *Univrsidad de Zaragoza* a fakultásaival az egész városban eloszlik. Az egyetem központja mindenestre a *Campus de San Francisco*. Az igazgatás és néhány fakultás mellett itt található a sportlétesítmények, a nyelviskolák és két kollégium. A jogi fakultás is a *Campus*-ban található.

Nekem szerencsém volt és egy kollégiumot találtam a *Campus*hoz kapcsolódva, így a napi utam az előadásokhoz alig öt percig tart. Mint a legtöbb kollégium Zaragózában ebben a *Kollegio Mayor Pedro Cerbuna*-ban az ellátás része a bérleti díjnak. Így a viszonylag magas, 60 pezeta díj kb. 730 DM. Az étkezés Németországtól eltérően nem a menzán, hanem a kollégium éttermében történik.

A *Collegi Mayor Pedro Cerbuna* – ban nagyon jól éreztem magam, jól éltem és jó barátokat találtam. Mindazok számára, akik egyedül szeretnek élni Zaragózában, a különböző lakóközösségekben nem nehéz szobát találni.

A spanyol tanév szeptember végén kezdődik, és júniusban ér véget. Időközben csak rövid szünetek vannak, karácsonykor és húsvétkor. Minden kurzus zömében írásos záróvizsgával fejeződik be júniusban, amely vizsga a tanfolyam teljes anyagát tartalmazza. Akinek ez a megtanulandó anyagmennyiség egyszerre túl soknak tűnik, az februárban félévi vizsgán vehet részt, és ennek a vizsgának az eredményes letétele esetén az első félév anyaga „kipipálható”. Júniusban a tananyag második részéből kell vizsgázni.

A Zaragózában töltött tanulmányi időm elején viszonylag gyorsan felfigyeltem arra, hogy a vizsgára felkészüléshez legjobban használhatóak az előadásokon készült jegyzetek. A spanyol hallgatók megszokták, hogy mindent szinte szó szerint lejegyzetelnek, ilyenformán a tanfolyam kéziratával rendelkeznek. A vizsgák számára általában elegendő ennek a jegyzetnek a megtanulása. Számomra ez kezdetben nehézségeket okozott, hiszen a spanyol nyelvismeretem nem könnyen volt elegendő ahhoz, hogy minden lejegyzeteljek. De mindig voltak kedves kollégák, akik a külföldi hallgatókat szívesen kísérelték.

Így néhány év után az előadásokat úgy tudtam követni, hogy elkészítettem saját egyéni jegyzetemet. A jogi fakultáson három tanfolyamot végeztem, három illetve négy heti órában és egy nyelvi tanfolyamon vettem részt. A tanfolyamok kiválasztásánál eldönthettem, hogy azokon délelőtt vagy délután kívánok résztvenni. Az egyik csoport tanfolyamai 8-14 óráig, a másiké 16-21 óra között voltak. Mindkét időpontban ugyanazt a tanfolyamot végezték, legtöbbször azonban a foglalkozásokat különböző professzorok tartották.

A magam részéről a délelőtti tanfolyam mellett döntöttem, és a délutánt a tanulás és a nyelvtanfolyam számára szabadon hagytam.

Mivel a közös tanulást motiváló tényezőnek találtam, gyakran a kollégium olvasótermében tanultam. Igen jó tanulási feltételek biztosítottak az egyetem könyvtáraiban és olvasótermeiben is, vizsga előtt azonban gyakran túl korán kell felkelni ahhoz, hogy ezekben helyet lehessen kapni.

Egyébként az *Universidad de Zaragoza* több lehetőséget kínál a szabadidő eltöltéséhez. Számos – sőt szinte minden – sportot lehet űzni, de lehet például tradicionális spanyol táncokat tanulni, színjátszó csoportban résztvenni, vagy nemzetközi diákegyesületben tevékenykedni.

Cultura y tiempo libre

(Rövid spanyol szöveg a mappa A 32.2 – 01/99 oldalán. A fordítását mellőzzük – K.J.)

Tudnivalók

Zaragoza Aragónia gazdasági, kulturális és politikai központja. A dél-spanyol metropolisz az Ebro folyó mellett található. Az 1542/43-ban alapított *Universidad de Zaragoza* jogelődje egy 1474-ben alapított művészeti akadémia. Jelenleg Zaragozában üzemgazdaságtant, jogot, műszaki-, nyelv, és művelődéstudományokat, vagy orvostudományokat egyaránt lehet tanulni. Jelenleg ezen a nagy tradícióval rendelkező Uni- n 39 000 hallgatót oktatnak. Részletes információt az aragóziai egyetem által kiadott brossúrák nyújtanak.

▷ **Cím:**

Universidad de Zaragoza

Plaza de San Francisco s./n.

E-50071 Zaragoza

Internet: <http://www.unizar.es>.

Tanácsadás

Aki tanulmányait Zaragozában vagy egy más spanyol egyetemen kívánja folytatni, az forduljon a Munkaügyi Hivatal érettségizettek és főiskolai hallgatók számára működő tanácsadásához. A pályaválasztási tanácsadók felveszik a kapcsolatot a Spanyolország oktatásügyével kapcsolatos illetékes Európai Tanácsadó Központtal, a Frankfurt/Main –ban működő Munkaügyi Hivatalban. Ezen kívül számos tanulmányi lehetőség kínálkozik a németországi alapstúdiumok után az európai csereprogram keretében Spanyolország egyetemén. Zaragozával például a Saar-vidéki Saarbrückenben működő egyetem – Egységes Főiskola Padeborn – kooperál. A hivatalos csereprogramban való részvétel előnye az, hogy a spanyol egyetemeken elért tanulmányi eredményeket a német egyetemeken és főiskolákon elismerik.

Tanulmányok Spanyolországban

Turizmus, Tapas, temperamentum

A „Nem minden arany, ami fénylik” – már nem érvényes a spanyol egyetemeken. Ennek ellenére sok hallgatót hajt a vágy, hogy a Pireneusokon átkeljen és ismereteit meghatározott ideig „*a la española*” bővítse – hiszen az Ibériai félsziget ellenállhatatlan vágyakat ébreszt. Ennek oka a táj, a nyelvek, a szokások, az emberek, vagy a „*savoir vivre*” sokszínűsége, amely az életben visszatükröződik. Sokan valójában nem tudják megmagyarázni azt, hogy mindez miért, mi okból, hogyan... történik, de egy biztos: „*Spain is different*”.

Ursula Mureno Junglewitz

Mint mindenki, aki a Napot Spanyolországban élvezi, ugyanezt tapasztalja, mint Sylvia Montalbán Dobmayr. A Bochumi-Ruhr-Egyetem orvostanhallgatója – köszönhetően az Oviedóval működő egyetemi kapcsolatnak – két élménydús évet töltött el az észak-spanyolorzági egyetemi városban. Rövid ideje tért vissza a Ruhr-vidékre, ahol az államvizsga várta. „Én szívesen tettem volna egy körutat még egyszer, de megtanultam a német előadásokat értékelni. Itt sokkal több gyakorlati képzést kínálnak. Spanyolországban az egyetemi rendszer ezzel szemben nagyon elméleti és iskolás jellegű. Időbe tellett nekem, hogy megszokjam a tanulást könyvek nélkül, a professzoromtól és az évfolyamtársaimtól azonban sok segítséget kaptam. Nagyon tetszett nekem a közös tanulás a hallgató társaimmal. Nem volt az a benyomásom, hogy stresszt kelljen éreznem... Köszönhetően ennek a kapcsolatnak és a szép momentumoknak, valahogy megvoltunk.” Ezen kívül – mondja Sylvia – az élet Spanyolországban sokkal tarkább. „Ha probléma adódik, megoldjuk és megyünk tovább. Itt sokszor van megállás a rohanó napokban, és bizonyos dolgokat ezerszer újra gondolunk és megvitatunk. Tulajdonképpen mindent komplikáltabban csinálnak, mint ezt általában megszoktuk.”

Spanyolországban 38 egyetem, vagy „*universidades*” működik, ezek között egy távegyetem és négy magánegyetem. Az EU országokból idekerülő hallgatók tanulmányokra bocsátási lehetőségei azonosak a spanyol hallgatókéval. Így tovább, így jó. De a küzdelem a túltelített egyetemi tanulmányi helyekért gyötri a spanyol hallgatókat is. A közmondás így szól: „Aki elsőnek érkezik, elsőnek étkezik.” Az alternatíva vonzónak tűnik: a nyugalomban és a szabadidőben 11 órától a kávéházban és a barátokkal együtt élvezni a reggelit a „*café con leche y bollo*” – val.

Spanyolországban a tanulmányi rendszerben nincs fő és mellékszak, a tanulmányok programja részleteiben rögzített, és struktúrájában hasonlít egy németországi felsőiskolára. (*Oberschule*). A tantervek minden évre a kötelező, a kötelezően választható és a szabad kurzusok meghatározott számát írják elő. Ez azt jelenti, hogy aki 19 évesen eredményesen túljutva a felvételi vizsgán („*selectividad*”) és a *numerus clausus*-on és például az újságíró „*facultad*”-ra felvételt nyer, az pontosan tudja, hogy a következő években az egyetemi képzés mely programjaiban kell résztvennie. A feszültség és a szabadság ilyen körülmények között sem túl nagy.

Oktatásügy

Spanyolország

Az „*universidad*” – on nem tesznek különbséget előadások és szemináriumok között. A különböző szaktárgyakat legtöbbször háromszor egy órás foglalkozáson, vagy „*clases*” formájában oktatják hetenként, hasonlóan a német előadásokhoz. Az, hogy adott-e a lehetőség kérdések felvetésére, vagy vitákra egyedül a foglalkozásvezető docenstől függ, és magától értetődően a túlszűfolttság nem járul hozzá ahhoz, hogy a hallgató személyes részvételét támogassa a tanulmányokban.

A választás gyötrelme: Madrid, vagy Salamanca?

Az olyan nagyvárosokban, mint Madrid, vagy Barcelona működő egyetemek minden tanulmányi lehetőséget felkínálnak. Az „*Universidad Complutense*” – en 150 000 hallgató zsúfolódik össze az „*Universidad de Barcelona*” – n, 100 000 hallgató kap egyetemi elhelyezést. Leginkább a Spanyolországban rövid ideig vándorló „világvándorok” választják a kisebb egyetemi városokat, mint Salamanca, Santiago de Compostela, vagy Granada, ahol sokkal könnyebben otthonra lelnek. Salamanca, amely Spanyolország legrégebbi egyeteme - 1218-ban alapították, - a világ sok egyetemi hallgatójának álma. Sokakat vonz a tanulmány a távolban, mert ez az egyetemi város legnagyobb tradíciói mellett sem veszítette el nagyszerű hangulatát. Spanyolország kiskocsmákkal legsűrűbben ellátott városa – állítják a „*salamantinos*” – ok, Salamancas lakói. A bennszülöttek számára egész évben egyetlen pihenőidő a karácsony.

„*Bares y tapas*” egy kényszer!

A hallgatók bumlizása az uni-városokban gyakran reggel öt óráig tart. Függetlenül attól, hogy a távoli Északon Santiago de Compostela, Oviedo vagy Santander városban vagyunk, a kasztíliai Valladolid-ban vagy déli Andalúziában, olyan városokban mint Granada, Sevilla, Cordova vagy Malaga – az atmoszféra mindig más és mindig egyedi. Aki ezekbe „beleköstöl” nem szabadul meg a „*chato de vino*” vagy a „*la caña de cerveza con las tapas*” ízétől. A kiskocsmákban vörös bort és habzó sört kínálnak a kis poharakban, és ehhez jön egy apróság („*tapas*”), mint étel. A választék nagy, és mindig a tulajdonostól függ. Mégis a „*tortilla de patatas*”, a „*chorizo frito*” (paprikás kolbász), vagy az oliva fogyasztása kötelező. Az étkezés Spanyolországban a nagyvonalúságáról, az „*ambient*”-jéről és (még) nagyon kedvezményes áráról világhírű. Eltekintve a „helyes” étkezés nehéz kérdésétől további kérdések is válaszra várnak. Vajon a tanulmányok helyéül elképzelt egyetemen kínálkozik-e megfelelő tanulmányi lehetőség a jelölt szándéka szerint, és biztosított-e a tanulmány finanszírozása...? Aki nem csereprogram keretében vesz részt a különböző tanfolyamokon az nagy kihívások előtt áll: a német érettségi bizonyítvány elismertetése, résztanulmányok vagy teljes tanulmányok elvégzésének szándéka, lakáskeresés és talán a legnagyobb próbakő a spanyol bürokrácia! A csereprogram (mint például az *Erasmus*) és az egyetemek közötti partneri viszonyból adódó cserék keretében az aspiránst ezektől a problémáktól megóvják. Ez esetben ugyanis a témavezető biztosítás a vendéglátó egyetemen, vagy férőhely biztosítás a diákothonban már megoldott. Ezen kívül a *DAAD* és a spanyol kormány a külföldi hallgatók számára a spanyol egyetemeken ösztöndíjakat bocsát rendelkezésre.

Összefoglaló

Spanyolország egy élmény turisztikailag és egyetemi tanulmányokban egyaránt.

BAFÖG - reform

Bundesausbildungsförderungsgesetz – reform (Szövetségi képzéstámogatási törvény – reform)

A Németországban hosszabb ideje érvényben lévő képzéstámogatási törvény legutóbbi módosítására 2001 április 1-én került sor, amelynek jegyében két belföldi eredményes szemeszter után a tanulók, illetve hallgatók az Európai Unió bármely felsőoktatási intézményében a vizsgákig bezáróan támogatásban részesülhetnek.

Tekintettel arra, hogy a törvény kizárólag német fiatalokat érint, fordításától, illetve ismertetésétől a megbízóval történt megállapodás alapján eltekintünk. Az eredeti német szöveg megtalálható a Finnland mappa A 35.1 – 15/01 – A. 35.2 – 05/01 oldalán, illetve elérhető az alábbi forrásban:

Szakmai továbbképzés

Továbbképzés definíciója

A szakképzés, a szakmai alapképzés és a továbbképzés fogalmának részletezése Spanyolországban ismeretlen.

Általában különbséget tesznek:

- ▷ a szabályozott vagy iskolai szakképzés, és
- ▷ a nem szabályozott szakképzés, pl. a munkahelyre orientált szakképzés (*Formacion ocupacional*) között.

A rendeletileg szabályozott szakképzés a Művelődésügyi Minisztérium illetékességi körébe tartozik. A munkahelyre orientált szakképzés egy rövid, meghatározott munkahelyre irányuló tanfolyam. Ehhez tartoznak azok a szakképzési – és gyakorlati szerződések, amelyeket a vállalkozók a tanulókkal meghatározott előfeltételek mellett kötnek. Ezeket a szerződéseket a Nemzeti Foglalkoztatási Intézetben (*INEM – Instituto Nacional de Empleo*) regisztrálják, és általában három hónap időtartamúak és három évig tartó meghosszabbítással is igénybe vehetők. Bár nem összehasonlítható a két fogalom, a jogszabályokban rögzített szakképzést – adott körülmények között – a német továbbképzés fogalmával lehet körülírni.

A szakképzések résztvevői a következők:

- ▷ a (iskolai) szakmai alapképzés (a jogszabályokban rögzített szakképzési rendszer FP-I és FP-II) eredményes befejezésével rendelkezők,
- ▷ az alapképzéssel nem, de szakmai tapasztalattal rendelkező, vagy nem rendelkező (például a fiatalok munkaerőpiaci beintegrálódását elősegítő programokban résztvevő) személyek.

A vállalkozók által működtetett továbbképzés mellett rendelkezésre áll egy átfogó központilag finanszírozott továbbképzés. A szakképzést és a szakmai betagozódást szolgáló (FIP-terv) állami terv – egyebek között – a következő célokat tartalmazza:

- ▷ az átképzést, amely az új technikák megjelenésekor vagy egy új szakismeret hasznosításának szükségessége esetén jogosult,
- ▷ az ismeretek továbbítását gyakorlati vagy adott esetben elméleti modulok segítségével annak érdekében, hogy a munkaerő képzettségét bővítse és ennek elérését megkönnyítse.

Továbbképzési alapítvány (FORCEM)

A továbbképzési alapítvány (*FORCEM*) a szakszervezetek és a vállalkozói szövetségek közreműködésével paritásos alapon, állami szinten létrehozott szervezet az üzemi szakmai képzés megvalósítása érdekében. A szervezetet az 1992-ben megkötött Nemzeti Továbbképzési Megállapodás aláírásával alapították meg. A vállalkozói szövetségek részéről a *CEOE* és a *CEPYME*, a szakszervezeti központok részéről a *CCOO*, az *UGT* és a *CIGA* hozta létre a szervezetet. A finanszírozási kérdésekben és az együttműködés módjaival kapcsolatban a kormány képviselői és a szociális szereplők kormány-megállapodásban rögzítették a különböző feladatokat.

A *FORCEM* feladataihoz tartozik a továbbképző programok és az üzemi továbbképzés tervezése, az ezzel kapcsolatos döntések, a finanszírozás, a technikai támogatás és a fejlesztés. Ez a szervezet osztja el a rendelkezésre álló eszközöket (amelyek a dolgozók és a vállalkozók szakképzési hozzájárulásából és az Európai Unió struktúra alapjából tevődnek össze), és amelyek az egyes vállalkozók és vállalkozói csoportok által benyújtott kezdeményezésekben az oktatási programok támogatásával, vagy az egyéni tanulmányi szabadságok biztosításával kapcsolatos költségek alapját képezik. A továbbiakban a *FORCEM* feladata a különböző képzési tervek fejlesztésének támogatása, a megfelelő könyvelési rendszer bevezetése, évenkénti jogszerű jelentés készítése a Nemzeti Továbbképzési Megállapodás programjairól a Nemzeti Harmadparitásos Bizottságnak (amely a szociális szereplők és a kormány képviselőiből áll), az Állami Számvevőszék számára a különböző kiadásokról, a rendelkezésre álló eszközök és a közösségi alapokból folyósított támogatások felhasználásáról.

A *FORCEM* Kormányzó Tanácsa 16 tagból áll: nyolc képviselő a vállalkozói szövetségekből és nyolc a szakszervezeti központokból. A Tanács feladatai a következők: a megállapodás végrehajtásának felügyelete, a gyakorlati megvalósítás során felszínre kerülő ellentmondások megoldása, a különböző képzések számára rendelkezésre álló eszközök felhasználásának igazgatása, a különböző képzési programok kiválasztásánál a prioritást élvező témák kritériumainak kialakítása és a célok elérésének értékelése. A Kormányzótanács a feladatait részben, vagy egészen átruházhatja az Állandó Bizottságra.

A vezetési feladatainak gyakorlati megvalósítása során a *FORCEM* két főigazgatósággal rendelkezik, valamint a következő referatúrákat működteti: a képzési tervek szakvéleményezése, támogatás és műszaki tanácsadás, tervezés és értékelés, pénzügyi és gazdasági vezetés.

Távoktatás felnőttek számára

A spanyol Oktatási- Kulturális- és Sportminisztérium a Mentorprojekttel, - amely az új információs- és kommunikációs technológiai program alkotórésze – megkezdett egy távoktatási programok felnőttek számára. A projekt célja a célcsoport általános képzettségének emelése, valamint szakmai kvalifikációjuk javítása – figyelemmel munkahelyük követelményeire. A program egy nyitott és flexibilis tanulmányi környezetre gondol a távoktatás keretében, eszerint alkalmazza programjait az információs- és kommunikációs technológiák bekapcsolásával.

Az oktatásügy általános átalakításának szervezeti törvénye (**LOGSE**), amelyet 1990 október 3-án fogadtak el garantálja a felnőttek képzésének fejlesztését annak érdekében, hogy ismereteiket és képességeiket személyes vagy szakmai fejlődésük érdekében a legújabb követelményekhez tudják igazítani, illetve az igények szerint bővíteni. Ennek érdekében az oktatási hatóságok kooperációs megállapodásokat kötnek különböző egyetemekkel, helyi testületekkel, valamint egyéb nyilvános és privát intézményekkel.

Ebben a keretben szavatolja az Oktatási Minisztérium a lokális testületek támogatását egy olyan nyitott és flexibilis távoktatásügy kifejlesztését és fenntartását, amely az információs és kommunikációs technológiák bekapcsolásával működik és ugyancsak része a fentiekben említett Mentor – projektnek.

Az ennél a projektnél alkalmazott oktatási metódus egy virtuális tutoriumra (egyéni foglalkozás) támaszkodik az internetek útján. A résztvevők egy távoli tutorhoz (segítő) fordulhatnak, akivel egy E-mail címen kapcsolatba léphetnek. A tananyagot internet oldalról tudják lehívni, interaktív tesztekkel tölthetnek ki azonnali korrektúrával, és a tanfolyam végén bejelentkezhetnek egy prezentációs (bemutató) vizsgára, amelynek eredményes abszolválásával az Oktatási Minisztériumtól, illetve az autonóm közösségtől egy bizonyítványt, illetve oklevelet (Zertificat) kapnak, amennyiben az intézmények illetékességgel rendelkeznek az oktatás területén.

A résztvevők a tanulmányokat elvileg otthonról abszolválhatják. Amennyiben azonban az ehhez szükséges komputer felszereléssel, illetve internet hozzáféréssel nem rendelkeznek, akkor felkereshetik lakóhelyük kontakt állomással rendelkező intézményét, amelynek tutorja a számukra szükséges előírt tananyagot rendelkezésre bocsátja, és a résztvevőt tájékoztatja a tanfolyam keretében alkalmazott módszerekről és technikákról.

Forrás: Boletín Oficial del Estado Nr. 219, vom 12. 9. 2000, INEM, <http://www.inem.es>

Üzemi továbbképzés Európában

Uwe Grünewald és Dick Moraal, Bonn

Az egész szakmai tevékenységet végigkísérő továbbképzésnek az információs és tudásalapú társadalomban mindenki számára magától értetődőnek kell lennie. A hivatáshoz kapcsolódó szakismeretek mellett mindinkább követelménnyé válik napjainkban a korábbinál erősebb önállóság, kreativitás, alkotó készség, kommunikációs és kooperációs képesség. Csak ilyen módon tudja az egyén az esélyeit a tartós foglalkoztatáshoz és a szakmai továbbképzéshez biztosítani, és lesz képes az innovációs- és versenyképességet követelő gazdaságban felszínen maradni.

(...)

Az üzemi továbbképzés helyi értéke

Az üzemi továbbképzés az általános továbbképzés részterülete. Ez nem csak a szakmai továbbképzést foglalja magában, hanem a szakmán kívüli felnőttképzést is (pl. a felnőttek politikai és általános képzését).

(...)

Összehasonlítva az első európai továbbképzési felmérés (CVT-I) adatait az üzemi továbbképzésben való részvétel területén, Németország 85 %-kal a második helyen áll Dánia után a 12 EU tagállam közül, amelyek 1995-ben a felmérésben résztvettek.

(...)

Az üzemi továbbképzés klasszikus formái

Az európai felmérés az üzemi továbbképzés területén különbséget tesz az „szűk” értelemben vett továbbképzés (belső és külső oktatási rendezvények, tanfolyamok és szemináriumok) és a „széles” értelemben vett továbbképzési formák (pl. munkaintegrált tanulás vagy minőségi körök) között.

A továbbképzés klasszikus formái (vagyis a belső és külső továbbképzési rendezvények) állnak a középpontban az európai továbbképzési felmérés keretében rögzített mennyiségi adatok összegzésében.

(...)

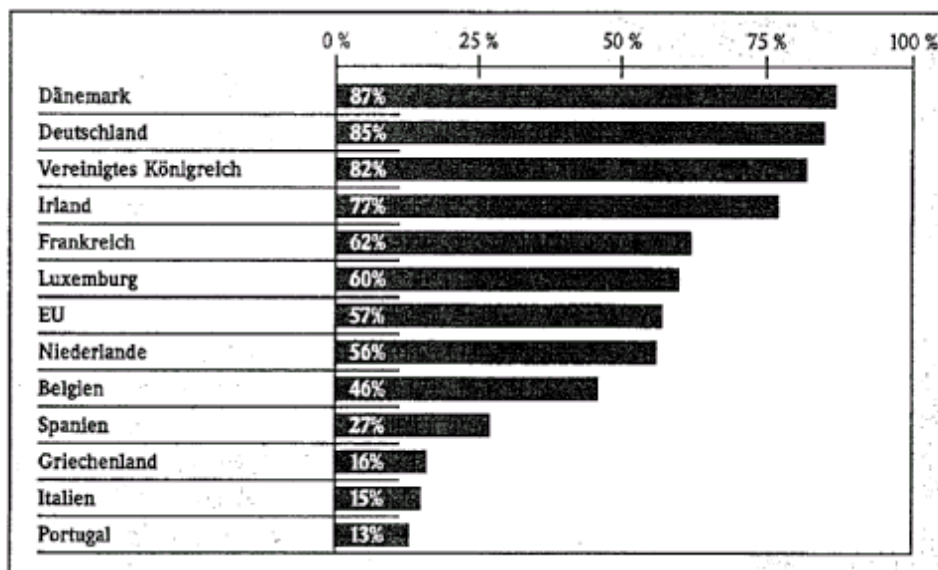
Továbbképzett vállalkozók, vállalkozási méret és gazdasági ágazat szerint

(...)

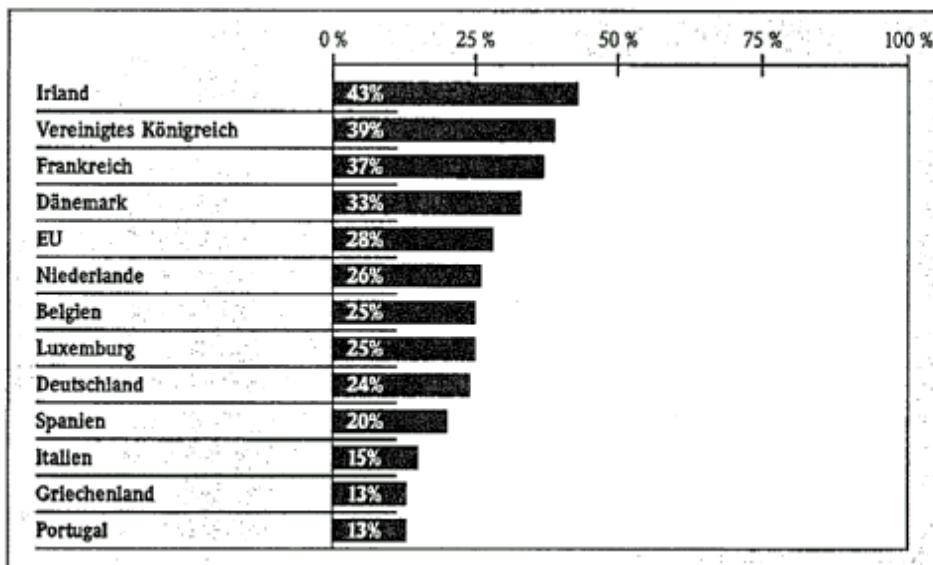
Egy pillantást vetve a többi EU tagállamra megállapíthatjuk, hogy ezeknek az államoknak a többségében láthatóan semmilyen kielégítő képzési kínálat nem áll rendelkezésre a kis- és középvállalkozások számára. Miközben az 500 főt és ennél többet foglalkoztató azon vállalkozások, amelyek számára képzéseket felkínálnak, a megkérdezett országok átlagában csak 5 %-kal vannak a németországi átlag alatt, a hiány a kisvállalkozóknál 17 %-kal magasabb. Az európai adatok azt mutatják, hogy csak Dániában (77 %), Írországban (56 %), Németországban (52 %) és Nagy-Britanniában (51 %) jellemző az, hogy a kisvállalkozások több mint a fele, (10-től 49 foglalkoztatottig) számára belső és külső tanfolyamokat vagy szemináriumokat felkínálnak. Különösen alacsony a kínálat Olaszországban 6 %, Görögországban 8%, illetve Portugáliában 10 %.

(...)

A továbbképzést folytató vállalkozások (minden formát beleértve) részaránya az EU-ban

Az oktatási rendezvények (tanfolyamok), résztvevői 100 foglalkoztatottra az EU összes vállalkozásában

Különbségek a továbbképzésben való részvételben nemek, életkor és szakmai státusz szerint

(...)

A különbségek a továbbképzési részvételben az európai adatok szerint is lényegesek. Sajnos az európai statisztikusok nem tudtak különbséget tenni a megfelelő kérdéseknél a képzetlen, a képzett munkaerő és szakmunkaerő között a kereskedelem és az ipar területén. Ennek ellenére mind a 12 EU tagállamban, amely a felmérésben résztvett, a „hivatalnokok, kereskedelmi alkalmazottak, szolgáltatók és eladók” csoportjának részvételi számaránya (amely EU átlagban = 34 %) fölötté van a „kézműipari dolgozók és családtag alkalmazottak, építményi és gépjavító szolgáltatók, valamint a montírozók és segéderők” (EU átlag = 17 %) részvételi arányának. Hét országban ez az arány több mint kétszeresével magasabb.

(...)

Az üzemi továbbképzés további formái

Már a 90-es évek közepén világos volt a szakképzési politikusok és statisztikusok számára európai szinten, hogy az üzemi továbbképzés nem határolódik le a klasszikus formákra, („belső és külső tanfolyamok és szemináriumok). Ugyanakkor tudatosult a résztvevőkben az is, hogy a kvalifikáció számára a klasszikus formák nem azonos mértékben „kemény” adatként felmérhetők, mint ez a tanfolyamok és szemináriumok esetében lehetségesnek látszik.(...) Az első európai továbbképzési felmérés keretében eldöntötték, hogy a résztvevők számát négy „további” forma esetében is rögzítik az üzemi továbbképzés vizsgálatá során:

1. továbbképzés a munkahelyen,
2. továbbképzés, konferenciák, szemináriumok, Workshops stb. keretében,
3. továbbképzés a munkaerő rotáció, munkaerő csere különböző vállalatok között formájában,
4. önképző jellegű továbbképzés (távoktatás, audiovizuális segítség, komputer-támogatott tanulás).

(...)

A továbbképzés valamennyi felmért formájában Dánia az első, de legalábbis második helyen áll. Németországban mindenekelőtt a konferenciák, szemináriumok és a Workshops-ok dominálnak. Hollandiában azok a vállalkozók képviselik a legnagyobb számarányt, akik önképzést („önirányító tanulást”) kínálnak, egy olyan tanulási formát, amely az otthoni komputeren is megvalósítható. Az utolsó helyeken a dél-európai EU tagállamok állnak elsősorban Görögország, Portugália és Olaszország.

(...)

Tartalmi zárókövetkeztetések

Az üzemi továbbképzés a foglalkoztatottak alkalmazkodásának, specializálódásának, kvalifikációs potenciáljuk kibővítésének központi területe. Azoknak a keresőknek az egyharmada, akik évente résztvesznek továbbképző rendezvényeken, ezt a munkaadójuk ösztönzésére, és legalábbis a képzés részbeni finanszírozása alapján teszik. Ilyenformán az üzemi továbbképzés kiemelkedő szerepet játszik az élethosszig tartó tanulás európai koncepciójának realizálási intézményeként.